

Ovisnost o internetu - jesmo li u opasnosti?

Meter, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Technical College in Bjelovar / Visoka tehnička škola u Bjelovaru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:144:453756>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-20**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of Bjelovar University of Applied Sciences](#)

VISOKA TEHNIČKA ŠKOLA U BJELOVARU
STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVA

ZAVRŠNI RAD BR. 40/SES/2016

Ovisnost o internetu - jesmo li u opasnosti?

Ivana Meter

Bjelovar, rujan 2016.

VISOKA TEHNIČKA ŠKOLA U BJELOVARU
STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVA

ZAVRŠNI RAD BR. 40/SES/2016

Ovisnost o internetu - jesmo li u opasnosti?

Ivana Meter

Bjelovar, rujan 2016.

Visoka tehnička škola u Bjelovaru

Trg E. Kvaternika 4, Bjelovar

1. DEFINIRANJE TEME ZAVRŠNOG RADA I POVJERENSTVA

Kandidat: **Meter Ivana**

Datum: 26.04.2016.

Matični broj:000938

JMBAG: 0231036910

Kolegij: **JAVNO ZDRAVSTVO**

Naslov rada (tema): **Ovisnost o internetu – jesmo li u opasnosti?**

Mentor: **dr.sc. Zrinka Puharić**

zvanje: **viši predavač**

Članovi Povjerenstva za završni rad:

1. dr.sc. Marija Kudumija Slijepčević, predsjednik
2. dr.sc. Zrinka Puharić, mentor
3. Tamara Salaj, dipl.med.techn., član

2. ZADATAK ZAVRŠNOG RADA BROJ: 40/SES/2016

Internet je danas neizostavni dio našeg života, sa svim svojim pozitivnim i negativnim efektima. Njegovo intenzivno korištenje može dovesti do ovisnosti, što je već prepoznato u međunarodnim okvirima. Cilj rada je međunarodno validiranom anketom ispitati učestalost korištenja interneta učenika u školama te prepoznati simptome učenika koji su ovisni o njemu ili su u visoko rizičnoj skupini, te ocijeniti ulogu medicinske sestre prvostupnice u radu s učenicima na prevenciji.

Zadatak uručen: 26.04.2016.

Mentor: **dr.sc. Zrinka Puharić**

ZAHVALA

Zahvaljujem svim profesorima i predavačima Stručnog studija sestrinstva na prenesenom znanju, posebno svojoj mentorici dr. sc. Zrinki Puharić na stručnoj pomoći i uputama prilikom izrade ovog rada, te motivaciji i podršci tijekom studiranja.

Zahvaljujem ravnatelju Tehničke škole u Virovitici, Ivanu Kućanu, te ravnateljici Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici, Jasminki Viljevac, što su mi odobrili istraživanje u svojim školama.

Ovaj rad posvećujem svojoj obitelji, posebice baki i djedu, te im zahvaljujem na bezuvjetnom povjerenju i neizmjernoj podršci koju su mi pružili tijekom studiranja!

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Ovisnost o internetu	2
1.2. Uloga medicinske sestre prvostupnice u prevenciji.....	7
2. CILJ RADA.....	9
3. ISPITANICI I METODE	10
4. REZULTATI	13
4.1. Sociodemografske karakteristike	13
4.2. Pitanja o internetu.....	18
4.3. Analiza rezultata prema bodovnim kategorijama.....	32
4.4. Analiza rezultata s obzirom na umjerenu ovisnost o internetu	35
4.5. Analiza rezultata s obzirom na srednju razinu ovisnosti o internetu.....	42
4.6. Analiza rezultata s obzirom na tešku ovisnost o internetu	49
4.7. Povezanost ovisnosti o internetu s konzumacijom alkohola i igara na sreću.....	53
5. RASPRAVA	57
6. ZAKLJUČAK.....	60
7. LITERATURA	61
8. SAŽETAK.....	65
10. PRILOG.....	69

1. UVOD

Internet je danas jedna od najpopularnijih aktivnosti koja odnosi najviše slobodnog vremena neovisno o životnoj dobi. To potvrđuje podatak da u svijetu od trenutnog broja stanovnika, koji broji nešto više od 7,3 milijardi ljudi, broj korisnika interneta do polovice 2016. godine iznosi oko 3,6 milijardi. Promatramo li detaljnije prevalenciju interneta u Hrvatskoj, broj korisnika tog medija doseže brojku od 3 167 838 (75%), imajući na umu da se internet u Hrvatskoj pojavio devedesetih godina dvadesetog stoljeća (1).

„Internet je mreža koja povezuje mnogobrojne računalne sisteme i mreže, zasnovana na zajedničkom adresnom sustavu i komunikacijskom protokolu“ (2). U čovjekov život ovaj medij je unio velike promjene i pružio razne mogućnosti jer zahvaljujući njemu do željenih informacija dolazimo za svega par sekundi. Ne smije se zanemariti činjenica da, iako je dostupan svim ljudima diljem svijeta i namijenjen u dobru svrhu, putem njega se može nanijeti i zlo ljudima ako dospije u ruke kriminalnih osoba (nasilje, zlostavljanje, pornografija i dr.) (3).

Definicija ovisnosti prema Desetoj reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema glasi: ovisnost je „skupina pojava ponašanja, spoznaje i fizičkih promjena koje se razvijaju nakon ponavljane uporabe pojedinih tvari, i redovito uključuju jaku želju za uzimanjem te tvari i poteškoće u kontroli njezinog uzimanja“ (4). Riječ ovisnost nas često asocira na već poznate supstance kao što su droga, alkohol, cigarete i slično. To su ovisnosti koje nam prve padaju na pamet i one se svrstavaju u skupinu u kojoj pojedine tvari unosimo u organizam. One se razlikuju od novih modernih informatičkih ovisnosti, koje nastaju kao produkt zadovoljavanja naše potrebe za ugodom i zadovoljstvom pomoću novih tehnoloških aparata, kao što su mobiteli i kompjuteri (5).

Spajanjem prethodno navedena dva pojma, interneta i ovisnosti, dolazimo do teme ovog rada, a to je ovisnost o internetu. Mnogi autori daju različite definicije, tako Youngova definira ovisnost o internetu kao „poremećaj kontrole nagona koji ne uključuje opojna sredstva“ (6). Svoju definiciju ovisnosti o internetu dao je i Stanić, koji ga opisuje kao „kompulzivan nagon za prekomjernim korištenjem internetskih usluga na način koji narušava fizičko i/ili psihičko zdravlje te uzrokuje teškoće u

svakodnevnom obiteljskom, socijalnom i radnom životu“ (7). Ovisnost o internetu ne stoji kao službena dijagnoza u petom izdanju Dijagnostičkog i statističkog priručnika za duševne poremećaje (DSM V), a ne postoji ni u desetom izdanju Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10), no u dosadašnjim istraživanjima vidi se da postoji određeni broj ljudi koji su pokazali elemente ponašanja zajedničke ponašanju koje se javlja kod osoba ovisnih o tvarima (7). Ovisnost o internetu nije formalno uvrštena kao psihički poremećaj, no navodi se u *Dodatku* kao fenomen *Ovisnosti o internetskim igrama*, te je stoga potrebno više kliničkih ispitivanja i iskustava prije nego što će se moći uključiti u glavni priručnik (8).

Internet je postao vrlo bitan i gotovo neizostavan aspekt socijalizacije jer mladi u današnje vrijeme većinu vremena, umjesto na igralištima, parkovima i ostalim mjestima za druženje, provode pred kompjuterom (9).

1.1. Ovisnost o internetu

Internet nam pruža puno mogućnosti u kojima prepoznamo pozitivne i negativne strane. On može biti izvor zabave jer možemo igrati raznorazne igrice, pregledavati filmove i slušati glazbu, omogućuje nam upoznavanje novih prijatelja i ostvarivanje vrlo dobre komunikacije s ljudima sa svih strana svijeta (chatovi, forumi, e-mailovi, blogovi), a može koristiti i kao izvor informacija za školu (enciklopedije, literatura, istraživanja, referati, lektire), kao pomoć pri učenju i pisanju zadaće (7, 10, 11, 12). Međutim, trebali bismo obratiti pozornost na sadržaj koji koristimo jer informacije ne moraju uvijek biti točne i pouzdane, s obzirom na to da je internet dostupan svima neovisno o uzrastu, naobrazbi i zanimanju, te svatko može objaviti što želi. Internet može obogatiti živote djece i mladih, za razliku od prijašnjih naraštaja koji ovaj medij nisu ni zamišljali, no iako je olakšao život u brojnim segmentima, može ostaviti ozbiljne tragove i dovesti do bolesne izoliranosti djece i mladih.

Manuel Castells govori da je internet „tkivo naših života“ te navodi da je „svjesna komunikacija (ljudski jezik) biološka posebnost ljudske vrste. Budući da se

naše djelovanje temelji na komunikaciji, a internet preobražava načine na koje komuniciramo, ta nova komunikacijska tehnologija snažno utječe na nas. S druge strane, koristeći internet na razne načine i mi preobražavamo njega. Iz te interakcije nastaje novi društveno-tehnički obrazac“ (13).

Kako internet pruža anonimnost, tako se povećava nasilje na internetu koje se ne razlikuje u velikoj mjeri od nasilja u stvarnom svijetu. Nasilje na internetu je puno jednostavnije jer je osobni identitet skriven, a skrivajući se iza ekrana lakše je ranjavati druge (9). Prema provedenom istraživanju o elektroničkom nasilju u svijetu pod nazivom Aftaba, ispitana su iskustva o vlastitim aktivnostima i rizicima kojima se izlažu ispitanici u dobi od 13 do 17 godina. Dobiveni rezultati govore kako su ispitanici manje pozornosti pridavali tuđim osjećajima preko interneta i kako su izgovarali riječi koje u stvarnom životu nikada ne bi, te da su se u raznim situacijama prostački ponašali. Na taj način oslobađa se druga unutarnja strana koja može dovesti do maltretiranja i vrebanja (14).

Pojedini autori su došli do zaključka da je internet danas smatran najsofticiranijim načinom manipuliranja njegovim korisnicima te da ostavlja posljedice koje se odražavaju na odgoj djece i mladeži (15). Internet je ostvario snažan utjecaj na društveno, političko, kulturno i ekonomsko ponašanje i ideje pojedinaca stvorivši promjenu koju je stvorio i Gutenbergov tiskarski stroj (16). Promatrajući podatke ovisnosti o internetu iz inozemstva, možemo vidjeti da je Kinu zahvatila takozvana epidemija ovisnika o internetu za koju se smatra da je uzrokom čak 80% maloljetničkih prijestupa (15). 2008. godine provedeno je istraživanje u sedamnaest zemalja Europe na skupini od 17 tisuća ljudi starijih od 15 godina, a prema dobivenim rezultatima Hrvatska se našla na 11. mjestu. Uspoređujući rezultate s onima iz 2007. godine, vidimo da je korištenje interneta poraslo za 8 % (17). Internet koristimo u različite svrhe, a neke od najčešćih su pretraživanje različitih informacija, igranje igara, komuniciranje, „virtualni seks“, kockanje i kupovina preko interneta (7). Na temelju toga ovisnost o internetu je svrstana u pet točaka (7, 15):

1. Ovisnost o računalu – pretjerano igranje igara ili opsesivno računalno programiranje
2. Ovisnost o komunikaciji – uspostavljanje veza društvenim mrežama, upotreba web kamere

3. Ovisnost o kockanju – ovisnost o aukcijama, trgovini, klađenju
4. Ovisnost o „virtualnom seksu“ – pričaonice za odrasle, internet pornografija
5. Ovisnost o pretraživanju informacija – surfanje internetom, pretraživanje različitih baza podataka

Dr. Kimberly Young iz Sjedinjenih Američkih Država osnivačica je Centra za internetske ovisnosti na Sveučilištu u Pittsburghu, navodi je se kao osobu koja se prva bavila istraživanjem ovisnosti o internetu (7). Sastavila je test pod nazivom Internet Addiction Test (IAT) u svrhu procjene ovisnosti o internetu, koji je ujedno međunarodno najpoznatiji validan test navedenog fenomena. Test sadržava 20 pitanja koja mjere blagu, umjerenu i tešku razinu ovisnosti o internetu koristeći Likеровu ljestvicu na skali od pet bodova (18). Na temelju dijagnoze za patološko kockanje iz DSM-IV (DSM-IV šifra 312.31) Youngova je sastavila prve dijagnostičke kriterije ovisnosti o internetu koristeći pitanja po kojima možemo prepoznati ovisnost (19). Pitanja su sljedeća (20):

1. Jeste li pretjerano zaokupljeni internetom (mislite na prošlu aktivnost i iščekujete sljedeću)?
2. Osjećate li potrebu da sve više vremena provodite na internetu kako bi postali zadovoljni?
3. Kako se često osjećate da ne uspijevate kontrolirati, smanjiti ili prekinuti upotrebu interneta?
4. Jeste li nemirni, nervozni, depresivni ili razdražljivi ako smanjite ili prekinete upotrebu interneta?
5. Ostajete li na mreži duže nego što ste u početku planirali?
6. Jeste li riskirali gubitak važnijih odnosa, posla ili mogućnosti za naobrazbu zbog interneta?
7. Jeste li ikad lagali prijateljima, roditeljima, liječniku ili nekome drugome kako bi sakrili svoju vezanost za internet?
8. Upotrebljavate li internet kao bijeg od problema ili osjećaja krivnje, nemoći, tjeskobe, zabrinutosti, depresije?

Vezano za navedena pitanja, Youngova navodi da pet od osam pozitivnih odgovora ukazuje na postojanje ovisnosti o internetu, no takvo je određivanje

ovisnosti o internetu dosta proizvoljno i neprovjereno (20). Beard i Wolf su ovu ljestvicu malo izmijenili tako što su predložili da mora biti zadovoljeno svi prvih pet kriterija, plus prisutan barem još jedan kriterij od preostalih tri (18).

Osim najpoznatijeg opisanog (IAT), koriste se i drugi testovi za procjenu ovisnosti a neki od njih su PIUQ (The Problematic Internet Use Questionnaire) i CIUS (Compulsive Internet Use Scale) (7).

Kada govorimo o ovisnosti o internetu u pravom smislu riječi, ona sa sobom nosi različite posljedice uzrokujući poteškoće u psihičkom i fizičkom životu. Internet se često nalazi u centru pozornosti, ovisnici ga doživljavaju važnijim od članova obitelji, prijatelja i ostalih bliskih im osoba, upuštaju se vremenski u sve duže korištenje interneta kako bi postigli osobno zadovoljstvo. Sve navedeno može smanjiti produktivnost na poslu, izazvati razne probleme i promjene u ponašanju od potištenosti do nemira i razdražljivosti (15).

Računalna tehnologija na jedan nas način razdvaja i udaljava. Prema mišljenju Featherstona i Burrowsa dolazi do sažimanja javnog prostora, problema u odnosima licem u lice, što rezultira usamljenom masom i povlačenjem u svoje svjetove (16).

Znakovi i simptomi ovisnosti o internetu razlikuju se od osobe do osobe. Navedeni su neki od psiholoških znakova i simptoma ove ovisnosti (7, 12, 30, 22, 23):

- Ovisnici gube osjećaj za vrijeme koje provode on-line
- Imaju osjećaj krivnje i pronalaze različite izgovore za vrijeme koje provode on-line
- Počinju se izolirati od članova obitelji ili prijatelja, fizička društvena izolacija
- Javljaju se problemi pri obavljanju zadataka na poslu, kod kuće, smanjen uspjeh u školi
- Dolazi do financijskih kriza
- Gube interes za obavljanje drugih aktivnosti
- Prisutnost osjećaja euforije ili opuštenosti za vrijeme korištenja interneta
- Obmane, laganje, povlačenje u sebe, smanjenje kontrole
- Može se javiti neraspoloženje, napetost, nervoza i ljutiti ispadi prilikom prestanka korištenja izvora ovisnosti

- Osobe gube intimnost s partnerom jer su previše posvećene internetu, raspadaju se brakovi/veze zbog „internet afera“
- Ovisnik žudi za internetom kad nije na njemu, sanja o njegovom ponovnom korištenju
- Dolazi do pada koncentracije i emocionalne zatvorenosti prilikom nedostupnosti interneta
- Stvaranje vlastitog virtualnog svijeta

Ovisnost o internetu uzrokuje i probleme na području mentalnog zdravlja koji se očituju u depresiji i anksioznosti. Javljaju se i psihosomatske smetnje, poremećaji hiperaktivnosti i deficit pažnje, neurološki problemi, kao i problemi u ponašanju (7).

Kako je već navedeno, osim psiholoških javljaju se i fizički znakovi i simptomi ovisnosti o internetu koji su ozbiljniji od prethodnih, a time je i liječenje puno teže. Simptomi su sljedeći (7, 15, 21):

- Sindrom karpalnog kanala - bol i ukočenost u rukama i zglobovima
- Suhe, krvave i napete oči
- Bol u vratu i leđima što uzrokuje glavobolje
- Poremećaj sna, kroničan umor i neispavanost
- Problemi prehrane
- Promjene na tjelesnoj težini - debljanje ili mršavljenje
- Fizičko pogoršanje - oštećenje vida, deformacija lokomotornog sustava
- Pogoršanje osobne higijene
- Usporen hod i loša koordinacija

Uzimajući u obzir da je internet teško izbaciti iz svakodnevnice u fazi liječenja jer je postao jedan od najvažnijih medija današnjice pružajući razne mogućnosti, ovisnost o internetu je stoga svrstana u jednu od težih vrsta ovisnosti (7). Katkad ovisnici možda i nisu svjesni svog stanja i odbijaju liječenje, stoga je izuzetno važna potpora i suradnja obitelji te ostalih bliskih im osoba. Vrlo je važna i uloga terapeuta koji, nakon što se postavi dijagnoza ovisnosti o internetu, treba osvijestiti osobu da vidi svoje zdravstveno stanje, posljedice koje slijede prilikom nekontroliranog korištenja interneta, te pružiti svojevrsnu potporu i motivaciju k što boljem i

kvalitetnijem oporavku (7, 24). Osobe kod kojih postoji ovisnost o internetu, osim što moraju na liječenje, moraju apstinirati i promijeniti ono što je dovelo do navedene ovisnosti.

Pod vrlo velikim rizikom smatraju se osobe kod kojih se prilikom pregleda povijesti bolesti mogu pronaći jedna ili više ovisnosti te postoji mogućnost njihovog recidiva (7). S obzirom na to da ovisnost o internetu ima vrlo slične simptome kao i ostale vrste ovisnosti i liječenje je vrlo slično. Ono podrazumijeva psihoterapiju i farmakološko liječenje, te prema navođenju brojnih autora i kognitivno-bihevioralnu terapiju (7, 24). Takvom terapijom ovisnici se poučavaju kako zamijeniti one štetne radnje na internetu korisnim i zdravijim aktivnostima (23). Rozmova navodi da bi se, kako bi prihvatile same sebe, osobe ovisne o internetu trebale uključiti u grupu koja će im pomoći u tome i na taj način ostvariti osjećaj da nisu same (20).

Klinike za odvikavanje od interneta prvi su u svijetu otvorili Kinezi, zatim Nizozemci i Amerikanci (15). Danas i u Hrvatskoj postoji mogućnost liječenja u Psihijatrijskoj bolnici za djecu i mladež u Zagrebu u kojoj je broj pacijenata u porastu (3).

1.2. Uloga medicinske sestre prvostupnice u prevenciji

U današnje doba visoko razvijene informatizacije internet poprima sve veću popularnost, koja sa sobom nosi kako pozitivna tako i negativna svojstva. Jednako tako na internetu se nalaze razni profili osoba s dobrim i lošim namjerama te se po tome virtualni svijet bitno i ne razlikuje od stvarnog svijeta. Stoga je naša zadaća jednako tako prevenirati negativne učinke interneta i zaštititi, osim djece i mladih, i odrasle. Jedan od zadataka sestara bi bio i da se smanji broj ovisnika kod djece i mladih, prije nego se pojave rani znakovi i simptomi ovisnosti o internetu (primarna prevencija), kako ne bi podlegli ovoj teškoj vrsti ovisnosti.

„Sustav zaštite djece na internetu obuhvaća brojna društvena područja, od obitelji, odgojno-obrazovnih ustanova, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite te pravosudne zaštite djece“ (25).

Djecu i mlade treba okrenuti k pozitivnim stvarima te im umjesto interneta predložiti da svoje slobodno vrijeme ispune kvalitetnim aktivnostima. Trebalo bi pronaći razne aktivnosti koje ih ispunjavaju i vesele, korisno bi bilo uključivanje u poučne radionice, bavljenje sportom, učenje stranih jezika, glazbena škola i sve ostalo što zadovoljava njihovu znatiželju. Odlazak u prirodu, obnavljane prijateljstva i druženje s prijateljima može imati jednu pozitivnu notu. Također veliku i važnu ulogu imaju roditelji, čija je podrška i nadzor neophodan djeci i mladima. Mladi nisu dovoljno informirani niti svjesni opasnosti koje vrebaju iz virtualnog svijeta, ne mogu donijeti pravu odluku niti su sposobni za samokontrolu korištenja interneta (9). Stoga ih mi moramo informirati o lošim stranama i svim gore navedenim štetnim učincima, te ih usmjeriti k pravom putu kako bi izbjegli negativne posljedice. Također trebamo potaknuti roditelje da se više zanimaju za sadržaje koje njihova djeca posjećuju na internetu i koliko vremena troše na ovu vrstu aktivnosti (19).

Vrlo je korisna informacija da djeca i mladi internet koriste za druženje s prijateljima, njih 77,9%, znajući da se na taj način zadovoljava potreba za pripadanjem, koja se nalazi u piramidi osnovnih ljudskih potreba prema A. Maslowu (11). Rubeša navodi kako su se metode premještanja računala u dnevnu sobu pokazale bezuspješnim, također navodi da istraživanja pokazuju kako ipak nisu učinkovite zabrane korištenja interneta kao ni popularno zvani „child lock“ sustavi (26). Školarci često izostaju iz škole i ocjene su im lošije, stoga im ne treba internet u potpunosti onemogućiti jer tako možemo potaknuti kontra efekt (27). Kao pomoć može poslužiti da roditelji djeci vremenski ograniče korištenje interneta. Potrebno je blokirati korištenje onih stranica koje spadaju u najčešće uzroke ovisnosti o internetu, jer to su stranice koje nas najviše mame i zbog njih zanemarujemo neke možda korisnije sadržaje, sve do onog trenutka dok se ne uspostavi vlastita kontrola nad upotrebom internetskog sadržaja (7). Važno je objasniti djeci i mladima da ne dijele osobne podatke s drugim ljudima na internetu zbog vlastite sigurnosti i dobrobiti. Važno ih je upozoriti da je stranac na ulici jednak strancu i na internetu te da trebaju biti oprezni u komunikaciji preko interneta. Trebali bi sačuvati privatnost i pri tome sve važne lozinke ne govoriti drugima.

2. CILJ RADA

Cilj rada je međunarodno validnom anketom ispitati učestalost korištenja interneta kod učenika u srednjim školama u Virovitici, zatim prepoznati simptome učenika koji su ovisni o njemu ili su u visoko rizičnoj skupini te vidjeti postoje li statistički značajne razlike s obzirom na dob, spol, mjesto stanovanja te vrstu škole koju ispitanici pohađaju. Također je cilj vidjeti je li ovisnost o internetu povezana s ostalim oblicima ovisničkog ponašanja. Važan cilj ovog istraživanja je i ocijeniti ulogu medicinske sestre prvostupnice u radu s učenicima na prevenciji.

3. ISPITANICI I METODE

U istraživanju je sudjelovalo 600 učenika srednjih škola s područja Virovitičko-podravske županije. Od ukupnog broja popunjenih anketa kod 12 ispitanika podaci su proglašeni nevažećima jer nisu pravilno i u potpunosti ispunjeni. Anketa je bila posve anonimna i ispitanici su je dobrovoljno ispunili.

Važeći uzorak od ukupno 588 ispitanika, za koje je provedena obrada podataka, obuhvatio je učenike sljedećih srednjih škola: Tehnička škola u Virovitici (43,5%) (medicinska sestra/tehničar, šumarski tehničar, računalni tehničar za strojarstvo i elektrotehničar) i Gimnazija Petra Preradovića u Virovitici (56,5%) (opća, jezična i prirodoslovno-matematička gimnazija). Istraživanje je provedeno u travnju i svibnju 2016. godine.

Za potrebe ovog istraživanja korištena je anketa koja se sastojala od dva dijela (Prilog 1). Prvi dio predstavlja pitanja koja se odnose na opće podatke, obiteljske prilike, školu i rizična ponašanja. U drugom dijelu za otkrivanje znakova ovisnosti o internetu korištena je skala od ukupno 20 pitanja (Young, 2009), na koje su ispitanici odgovorili odabirom brojeva od 0 do 5 (Likerova ljestvica). Odabirom odgovarajućeg broja ispitanici biraju onu tvrdnju koja najbliže opisuje njihove stavove. Na svaku tvrdnju skale ovisnosti o internetu ispitanici su mogli odgovoriti s: 0 – nikada, 1 – rijetko, 2 – povremeno, 3 – učestalo, 4 – često i 5 – uvijek. Zbroj bodova svih 20 pitanja se svrstava u tri kategorije, a te kategorije sam nazvala prema bodovnom kriteriju kao umjerenu, srednju i tešku kategoriju ovisnosti o internetu. Što je broj veći, veća je i razina ovisnosti.

Kategorije ovisnika o internetu prema Kimberly Young su sljedeće:

20 - 49 bodova - umjerena

Vi ste prosječni korisnik interneta. Možda nekad koristite internet predugo, ali posjedujete kontrolu nad provedenim vremenom.

50 - 79 bodova - srednja

Povremeno ili učestalo osjetite probleme zbog previše korištenja interneta. Trebali biste razmotriti njegov utjecaj na vaš život.

80 - 100 bodova - teška

Vaša upotreba interneta uzrokuje značajne probleme u vašem životu. Trebali biste shvatiti da su problemi direktno povezani s vašom upotrebom interneta.

U sklopu istraživanja korištene su sljedeće statističke metode:

Hi kvadrat

Rezultati prikazani pomoću Hi kvadrat testa - ovaj test koristimo u slučaju kad želimo utvrditi odstupaju li neke dobivene (opažene) frekvencije od frekvencija koje bismo očekivali pod određenom hipotezom.

T - test

Putem t - testa ustanovit ćemo značajnost razlike između aritmetičkih sredina dvije promatrane skupine ispitanika. Na temelju tih podataka moći ćemo ustvrditi razlikuju li se vrijednosti naših promatranih parametara statistički značajno.

ANOVA

U svrhu istraživanja bit će provedena analiza varijance (Anova). Analiza varijance pretpostavlja usporedbu nekoliko različitih uzoraka pri čemu svaki uzorak predstavlja zasebni skup (populaciju) koji se međusobno uspoređuju. Analiza varijance ili ANOVA koristi se kada želimo ispitati postoji li značajna razlika u aritmetičkim sredinama za više od dvije skupine varijabli.

Kruskal Wallis i Mann-Whitney U test

Kako bismo ustanovili utječu li promatrani parametri analize na vrijednost promatranih kategorija provest ćemo Kruskal Wallis test i Mann-Whitney U test. Mann-Whitney U test spada u skupinu neparametrijskih testova za dvije varijable (neparametrijski t-test), dok Kruskal Wallis test spada u skupinu neparametrijskih testova za skupinu više od dvije varijable, svojevrsnu neparametrijsku inačicu ANOVA testa. Budući da je u određenim skupinama prisutan relativno malen broj ispitanika, odnosno broj ispitanika manji je od dvadeset, te su pojedine promatrane skupine značajno različitih veličina, odlučili smo se za ne parametrijsko testiranje.

Logička regresija

Provedena je također i logistička regresijska analiza kako bi se ustanovilo postoji li povezanost ovisnosti i neovisnosti o internetu s ostalim varijablama u sklopu istraživanja ovisnosti o internetu. Logičkom regresijom predviđamo vjerojatnost da se neki događaj dogodi.

4. REZULTATI

Dobiveni rezultati vezani za odgovore 588 ispitanika statistički su obrađeni, opisno analizirani i interpretirani. Svaka analiza odgovora je prikazana i pomoću tablice.

4.1. Sociodemografske karakteristike

Tablica 1. Sociodemografske karakteristike ispitanika

		Broj	Postotak
Tvoj spol	Muško	364	62,1%
	Žensko	222	37,9%
	Ukupno	586	100,0%
Koliko imaš godina	15	91	15,5%
	16	148	25,2%
	17	140	23,8%
	18	175	29,8%
	19	32	5,4%
	20	2	0,3%
	Ukupno	588	100,0%
U koju školu ideš	Tehnička	256	43,5%
	Gimnazija	332	56,5%
	Ukupno	588	100,0%
Razred	1	132	22,4%
	2	146	24,8%
	3	136	23,1%
	4	174	29,6%
	Ukupno	588	100,0%
S kojim uspjehom si završio/la prošli razred	Ponavljač sam	21	3,6%
	2	11	1,9%
	3	140	23,9%
	4	248	42,2%
	5	167	28,4%
	Ukupno	587	100,0%
Živiš u	Gradu	251	42,7%
	Na selu	337	57,3%
	Ukupno	588	100,0%
Tvoji roditelji	Žive zajedno	528	89,8%
	Ne žive zajedno	60	10,2%

	Ukupno	588	100,0%
Tvoja majka je završila	Osnovnu	81	13,8%
	Srednju	384	65,3%
	Višu ili visoku školu	123	20,9%
	Ukupno	588	100,0%
Tvoj otac je završio	Osnovnu	44	7,5%
	Srednju	397	67,5%
	Višu ili visoku školu	147	25,0%
	Ukupno	588	100,0%
Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole	Da	376	64,1%
	Ne	211	35,9%
	Ukupno	587	100,0%
Kojom-ako se baviš sa više njih, zaokruži onu aktivnost koja ti oduzima najviše vremena	Sport	292	85,9%
	Muzička škola	32	9,4%
	Strani jezici	16	4,7%
	Ukupno	340	100,0%
Drugo	Dramska skupina	4	0,7%
	DVD	4	0,7%
	Filmska	1	0,2%
	Gluma	2	0,3%
	Jahanje i teretana	1	0,2%
	Kompjuter	1	0,2%
	Likovna umjetnost	1	0,2%
	Motociklizam	3	0,5%
	Ples	3	0,5%
	Poljoprivreda	1	0,2%
	Ribolov	2	0,3%
	Teretana	8	1,4%
	Umjetnost	1	0,2%
	Volontiranje	2	0,3%

Pogledamo li podatke za *spol*, možemo uočiti kako je 62,1% ispitanika muškog spola dok je 37,9% ispitanika ženskog spola.

Prema dobivenim odgovorima na pitanje *koliko imaš godina*, možemo uočiti kako 15,5% ima 15 godina, 25,2% ima 16 godina, 23,8% ima 17 godina, 29,8% ima 18 godina, 5,4% ima 19 godina dok 0,3% ima 20 godina.

Ako promotrimo odgovore ispitanika na pitanje *u koju školu ideš*, možemo uočiti kako 43,5% navodi da ide u Tehničku školu dok 56,5% navodi da pohađa Gimnaziju.

Prema odgovorima na pitanje za *razred* koji ispitanici pohađaju, možemo uočiti kako 22,4% pohađa 1. razred, 24,8% pohađa 2. razred, 23,1% pohađa 3. razred, dok je najviše maturanata: 29,6% pohađa 4. razred.

Kod pitanja *s kojim uspjehom si završio/la prošli razred* možemo uočiti kako 3,6% navodi da je ponavljač, 1,9% navodi da je prošlo s 2, 23,9% navodi ocjenu 3, 42,2% navodi da je završilo s 4, dok 28,4% navodi ocjenu 5.

Prema podacima o *mjestu stanovanja* možemo uočiti kako 42,7% promatranih ispitanika živi u gradu, dok veći dio njih 57,3% živi na selu.

Kod odgovora na pitanje „Da li vaši roditelji žive zajedno?“ možemo uočiti kako 89,8% navodi da njihovi roditelji žive zajedno, dok 10,2% navodi kako im roditelji ne žive zajedno.

Na pitanje o obrazovanju majke, možemo uočiti kako je u 13,8% slučajeva završena osnovna škola, u 65,3% slučajeva završena je srednja škola, dok je u 20,9% riječ o višoj ili visokoj školi.

Kad je u pitanju obrazovanje oca, možemo uočiti kako je u 7,5% slučajeva završena osnovna škola, u 67,5% slučajeva završena je srednja škola, dok je u 25% riječ o višoj ili visokoj školi.

Gledajući analizu odgovora na pitanje *da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole*, uočavamo da 64,1% ispitanika navodi da se bavi vanškolskim aktivnostima, dok je 35,9% ispitanika dalo negativan odgovor.

Nadalje, kod pitanja *kojom – ako se baviš sa više njih, zaokruži onu aktivnost koja ti oduzima najviše vremena*, možemo uočiti kako 85,9% ispitanika navodi sport, 9,4% ispitanika navodi muzičku školu, dok 4,7% ispitanika navodi strane jezike.

U Tablici 1. na zadnjem pitanju su prikazani ostali odgovori ispitanika na pitanje *kojom – ako se baviš sa više njih, zaokruži onu aktivnost koja ti oduzima najviše vremena*, iz prikazanih podataka možemo uočiti kako je najzastupljenija *TERETANA* sa 8 navoda, te *DRAMSKA SKUPINA* i *DVD* s po 4 navoda.

Tablica 2. Pušačke navike ispitanika

		Broj	Postotak
Da li pušiš	Da	142	24,2%
	Ne	425	72,4%
	Prestao/la sam	20	3,4%
	Ukupno	587	100,0%

U Tablici 2. su prikazani odgovori na pitanje *da li pušiš?* možemo uočiti kako 24,2% navodi da su pušači, 72,4% navodi kako ne puši, dok 3,4% navodi kako su prestali pušiti.

Tablica 3. Navike ispitanika kada je u pitanju alkohol

		Broj	Postotak
Konzumiraš li alkohol	Da, svaki tjedan	148	25,2%
	Da, svaki mjesec	222	37,8%
	Ne	218	37,1%
	Ukupno	588	100,0%

Kod pitanja iz Tablice 3. *konzumiraš li alkohol*, 25,2% ispitanika navodi da konzumira alkohol svaki tjedan, 37,8% navodi da, svaki mjesec, dok 37,1% navodi kako ne konzumira alkohol.

Tablica 4. Konzumacija droga

		Broj	Postotak
Jesi li ikada probao/la neku drogu	Da	118	20,1%
	Ne	470	79,9%
	Ukupno	588	100,0%

Kod pitanja iz Tablice 4. *jesi li ikada probao/la neku drogu* 20,1% ispitanika navodi da, dok je većina ispitanika njih 79,9% izjavilo kako ne konzumira droge.

Tablica 5. Igre na sreću

		Broj	Postotak
Igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)	Svaki dan	13	2,2%
	Svaki tjedan	29	4,9%
	Svaki mjesec	91	15,5%
	Nikada	455	77,4%
	Ukupno	588	100,0%

U Tablici 5. prikazani su odgovori ispitanika na pitanje *igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)*, možemo uočiti kako 2,2% igra igre na sreću svaki dan, 4,9% igra igre na sreću svaki tjedan, 15,5% igra igre na sreću svaki mjesec, dok 77,4% navodi kako nikada ne igra igre na sreću.

Tablica 6. Seksualne navike ispitanika

		Broj	Postotak
Jesi li do sada imao/la spolni odnos	Da	208	35,4%
	Ne	380	64,6%
	Ukupno	588	100,0%

Kod pitanja iz Tablice 6. *jesi li do sada imao/la spolni odnos*, možemo uočiti kako 35,4% navodi da je imalo spolni odnos, dok 64,6% je odgovorilo negativno na ovo pitanje.

Tablica 7. Posjedovanje računala

		Broj	Postotak
Imaš li kod kuće kompjuter	Da	585	99,5%
	Ne	3	0,5%
	Ukupno	588	100,0%

Iz Tablice 7. možemo vidjeti kako 585 ispitanika, njih 99,5%, navodi da ima kompjuter, dok svega 3 ispitanika ili 0,5% navodi kako nema kompjuter.

4.2. Pitanja o internetu

Na sljedećim stranicama bit će prikazani odgovori ispitanika za *promatranu skupinu pitanja o internetu*, za svako pitanje bit će prikazani podaci u obliku apsolutnih brojeva i postotnog udjela odgovora ispitanika, također ćemo prikazati aritmetičku sredinu i standardnu devijaciju za svako promatrano pitanje. U skladu s tim bit će komentirana pitanja kod kojih je zabilježena najveća i najniža vrijednost aritmetičke sredine odgovora ispitanika. Pitanja se odnose na drugi dio ankete te će također biti prikazani tablicama.

Tablica 8. 1.Koliko često ostanete na internetu duže nego što ste planirali?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
1.Koliko često ostanete na internetu duže nego što ste planirali?	Nikada	21	3,6%		
	Rijetko	54	9,2%		
	Povremeno	145	24,6%		
	Učestalo	99	16,9%		
	Često	146	24,7%		
	Uvijek	123	21,0%		
	Ukupno	588	100,0%	3,13	1,42

Prema podacima u Tablici 8, 24,7% ispitanika često ostaje na internetu duže od planiranog, dok njih 24,6% to radi povremeno, a 21,0% uvijek. Kada se zbroje ove vrijednosti, dobije se ukupan rezultat od 412 ispitanika ili 70,08% što je vrlo veliki rezultat odnosno postotak učenika koji na internetu ostaju duže od planiranog.

Tablica 9. 2.Koliko često odgađate kućanske poslove kako bi proveli što više vremena na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
2.Koliko često odgađate kućanske poslove kako bi proveli što više vremena na internetu?	Nikada	94	16,0%		
	Rijetko	153	26,0%		
	Povremeno	152	25,9%		
	Učestalo	84	14,3%		
	Često	64	10,9%		
	Uvijek	41	7,0%		
	Ukupno	588	100,0%	1,99	1,45

Prema rezultatima predstavljenim u Tablici 9, 84 ispitanika ili 14,3% je odgovorilo da učestalo odgađa kućanske poslove kako bi proveli što više vremena na internetu, njih 64 ili 10,9% to radi često, dok njih 41 ili 7% to radi uvijek. Kada se zbroje spomenute vrijednosti dobije se rezultat od 89 ispitanika ili 15,13%, što je rezultat koji ne ide u prilog o postojanju ovisnosti kod anketiranih srednjoškolaca. Naime, 94 ispitanika ili njih 16% je na postavljeno pitanje odgovorilo da nikada ne odgađa kućanske obveze kako bi proveli više vremena na internetu, njih 153 ili 26% to radi rijetko, a 152 ispitanika ili 25,9% to radi povremeno.

Tablica 10. 3.Koliko često vrijeme provedete radije na internetu nego sa svojim partnerom?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
3.Koliko često vrijeme provedete radije na internetu nego sa svojim partnerom?	Nikada	277	47,1%		
	Rijetko	149	25,3%		
	Povremeno	70	11,9%		
	Učestalo	33	5,6%		
	Često	24	4,1%		
	Uvijek	35	6,0%		
	Ukupno	588	100,0%	1,12	1,46

Prema podacima iz Tablice 10, većina ispitanika, njih ukupno 426 ili 72,45%, je izjavilo kako nikada ili rijetko radije vrijeme provodi na internetu nego s partnerom, i to je njih 277 ili 47,1% izjavilo kako to ne radi nikada, dok je njih 149 ili 25,3% izjavilo kako to radi rijetko. Njih 70 ili 11,9% to radi povremeno. Manji broj ispitanika, njih ukupno 92 ili 16,65%, je izjavilo kako navedeno čini, i to njih 33 ili 5,6% to čini učestalo, njih 24 ili 4,1% to čini često, dok njih 35 ili 6% to čini uvijek.

Tablica 11. 4.Koliko često stvarate nova poznanstva sa drugim korisnicima interneta?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
4.Koliko često stvarate nova poznanstva sa drugim korisnicima interneta?	Nikada	75	12,8%		
	Rijetko	229	38,9%		
	Povremeno	152	25,9%		
	Učestalo	56	9,5%		
	Često	53	9,0%		
	Uvijek	23	3,9%		
	Ukupno	588	100,0%	1,75	1,28

Podaci prikazani u Tablici 11. pokazuju kako ispitanici nisu skloni sklapanju poznanstava s drugim korisnicima interneta, njih ukupno 304 ili 51,70% je izjavilo kako baš ne sklapaju spomenuta prijateljstva, i to njih 75 ili 12,8% to ne čini nikada, dok njih 229 ili 38,9% to čini rijetko. Njih 152 ili 25,9% spomenuto čini povremeno, što se objašnjava činjenicom da tinejdžeri komunikacijom putem interneta ublažavaju tjeskobu u trenucima samoće.

Prethodna analiza predstavljena u Tablici 11. se odnosila na oblike rizičnog ponašanja na internetu. Vidljivo je kako anketirani srednjoškolci nemaju osjećaj velike bliskosti s drugim on-line sugovornicima, što je u suštini veoma dobro.

Tablica 12. 5.Koliko često se drugi ljudi žale na količinu vremena koju provedeš na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
5.Koliko često se drugi ljudi žale na količinu vremena koju provedeš na internetu?	Nikada	108	18,4%		
	Rijetko	180	30,6%		
	Povremeno	137	23,3%		
	Učestalo	70	11,9%		
	Često	54	9,2%		
	Uvijek	39	6,6%		
	Ukupno	588	100,0%	1,83	1,45

Prema podacima iz Tablice 12. skoro polovica ispitanika (njih 288 ili 48,98%) je izjavila kako se nikada (108 ispitanika ili 18,4%), odnosno rijetko (njih 180 ili 30,61%), drugi ljudi žale na količinu vremena koju ispitanici provedu na internetu. Njih 137 ili 23,3% je izjavilo kako se drugi ljudi povremeno žale na vrijeme koje oni provedu na internetu. Njih 163 ili 27,7% je izjavilo kako se drugi ljudi učestalo žale na vrijeme koje oni provedu na internetu (njih 70 ili 11,9%, dok je njih 54 ili 9,2% izjavilo kako to drugi ljudi rade često, a njih 39 ili 6,6% je izjavilo kako se drugi ljudi uvijek žale na vrijeme koje oni provedu na internetu).

Tablica 13. 6. Koliko često ocjene i školske obaveze pate (budu lošije) zbog količine vremena provedenog na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
6. Koliko često ocjene i školske obaveze pate (budu lošije) zbog količine vremena provedenog na internetu?	Nikada	130	22,1%		
	Rijetko	158	26,9%		
	Povremeno	116	19,6%		
	Učestalo	90	15,3%		
	Često	58	9,9%		
	Uvijek	36	6,1%		
	Ukupno	588	100,0%	1,82	1,49

Pogledamo li rezultate Tablice 13. možemo vidjeti kako 130 ili 22,1% ispitanika navodi da ocjene i školske obaveze nikada ne pate zbog vremena provedenog na internetu. Najviše ispitanika, njih 158 ili 26,9%, navodi rijetko, a 116 ili 19,6% povremeno. Da ocjene i školske obaveze pate zbog vremena provedenog na Internetu učestalo govori podatak od 90 ispitanika ili 15,3%, a često 58 ili 9,9%. Da ocjene i školske obaveze pate uvijek zbog količine vremena provedenog na internetu ukazuje broj od 36 ispitanika ili 6,1%.

Tablica 14. 7.Koliko često provjerite e-mail prije nego biste trebali učiniti ono što zbilja morate?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
7.Koliko često provjerite e-mail prije nego biste trebali učiniti ono što zbilja morate?	Nikada	273	46,5%		
	Rijetko	127	21,5%		
	Povremeno	73	12,4%		
	Učestalo	60	10,2%		
	Često	30	5,1%		
	Uvijek	25	4,3%		
	Ukupno	588	100,0%	1,19	1,45

I kod sedmog pitanja analiza rezultata je pokazala kako ne postoji ovisnost o internetu kod ispitanika. Naime, ukupno 400 ispitanika ili 67,86% je izjavilo kako ne provjerava e-mail prije nego što učini ono što zbilja mora, i to njih 273 ili 46,4% to ne čini nikada, a njih 127 ili 21,4% to čini rijetko. Njih 73 ili 12,4% to čini povremeno, dok njih ukupno 115 ili 19,56% to čini, i to njih 60 ili 10,2% to čini učestalo, njih 30 ili 5,1% to čini često, a njih 25 ili 4,3% to čini uvijek.

Tablica 15. 8.Koliko često učinkovitost u školi pati zbog interneta?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
8.Koliko često učinkovitost u školi pati zbog interneta?	Nikada	133	22,6%		
	Rijetko	163	27,7%		
	Povremeno	107	18,2%		
	Učestalo	91	15,5%		
	Često	61	10,4%		
	Uvijek	33	5,6%		
	Ukupno	588	100,0%	1,80	1,49

Tablica 15. pokazuje koliko često učinkovitost u školi pati zbog interneta. Najveći broj ispitanika, 163 ili 27,7%, navodi rijetko. Da učinkovitost u školi nikada ne pati zbog interneta govori 133 ili 22,6% ispitanika. 198 ispitanika na ovo pitanje su zaokružili povremeno, 107 ili 18,2% i učestalo 91 ili 15,5%. Da učinkovitost u školi često pati zbog interneta navodi 61 ispitanik ili 10,4%, dok najmanji rezultat, 33 ili 5,6%, govori da škola uvijek pati zbog interneta.

Tablica 16. 9.Koliko često se ponašate tajnovito kad vas netko upita što radite na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
9.Koliko često se ponašate tajnovito kad vas netko upita što radite na internetu?	Nikada	168	28,6%		
	Rijetko	164	27,9%		
	Povremeno	118	20,1%		
	Učestalo	67	11,4%		
	Često	44	7,5%		
	Uvijek	27	4,6%		
	Ukupno	588	100,0%	1,55	1,43

Većina ispitanika se ne ponaša tajnovito kada ih netko upita što rade na internetu, što podržava tvrdnju kako ne postoji ovisnost o internetu kod anketiranih srednjoškolaca (332 ispitanika ili 56,465) i to njih 168 ili 28,6% je izjavilo kako se nikada ne ponaša tajnovito kada ih netko pita što rade na internetu, dok njih 164 ili 27,9% je izjavilo kako to čini rijetko. Njih 118 ili 20,1% to čini povremeno. Ukupno 138 ispitanika ili 23,47% je izjavilo kako je tajnovito na pitanja o tome što rade na

internetu, i to njih 67 ili 11,4% je izjavilo kako su učestalo tajnoviti na pitanje o tome što rade na internetu, njih 44 ili 7,5 su često tajnoviti, dok je njih 27 ili 4,6% izjavilo kako je uvijek tajnovito kada ih netko pita što rade na internetu (Tablica 16). Ipak, ovakav rezultat može indicirati probleme s ovisnošću o internetu kod anketiranih srednjoškolaca u skoroj budućnosti.

Tablica 17. 10.Koliko često se izbjegavate suočiti sa stvarnim životom odlazeći na Internet?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
10.Koliko često se izbjegavate suočiti sa stvarnim životom odlazeći na Internet?	Nikada	242	41,1%		
	Rijetko	165	28,0%		
	Povremeno	89	15,2%		
	Učestalo	50	8,5%		
	Često	20	3,4%		
	Uvijek	22	3,8%		
	Ukupno	588	100,0%	1,16	1,34

Veliki broj ispitanika, njih 407 ili 68,88%, je na pitanje „Koliko često se izbjegavate suočiti sa stvarnim životom odlazeći na internet?“ odgovorio nikada ili rijetko, i to njih 242 ili 41% je odgovorilo kako se nikada ne izbjegavaju suočiti sa stvarnim životom odlazeći na internet, dok je njih 165 ili 27,9% odgovorilo kako to čini rijetko. Njih 89 ili 15,1% je odgovorilo kako to čini povremeno. Njih ukupno 92 ili 15,65 % je izjavilo kako to čini, i to njih 50 ili 8,5% to čini učestalo, njih 20 ili 3,4% to čini često, a njih 22 ili 3,7% to čini uvijek.

Tablica 18. 11.Koliko se često zapitate (pokušate predvidjeti) kada ćete opet pristupiti internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
11.Koliko se često zapitate (pokušate predvidjeti) kada ćete opet pristupiti internetu?	Nikada	195	33,2%		
	Rijetko	154	26,2%		
	Povremeno	114	19,4%		
	Učestalo	61	10,4%		
	Često	32	5,4%		
	Uvijek	32	5,4%		
	Ukupno	588	100,0%	1,45	1,45

Većina ispitanika, njih ukupno 349 ili 59,35%, je izjavilo kako se nikada odnosno rijetko ne zapita kad će opet pristupiti internetu, i to njih 195 ili 33,2% to ne čini nikada, a njih 154 ili 26,2% je izjavilo kako to čini rijetko. Njih 114 ili 19,4% to čini povremeno. S druge strane, njih ukupno 125 ili 21,26% je izjavilo kako se često, učestalo odnosno uvijek zapita kada će opet pristupiti internetu i to: njih 61 ili 10,45 to radi učestalo, njih po 32 ili 5,4% to radi često i uvijek (Tablica 18). Iako ovakav rezultat ne indicira postojanje ovisnosti o Internetu kod anketiranih srednjoškolaca, može indicirati postojanje iste u budućnosti, posebno zbog broja ispitanika koji to čine povremeno.

:

Tablica 19. 12. Koliko često osjetite strah da bi život bez Interneta mogao biti dosadan, prazan i nesretan?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
12. Koliko često osjetite strah da bi život bez interneta mogao biti dosadan, prazan i nesretan?	Nikada	216	36,7%		
	Rijetko	147	25,0%		
	Povremeno	101	17,2%		
	Učestalo	58	9,9%		
	Često	28	4,8%		
	Uvijek	38	6,5%		
	Ukupno	588	100,0%	1,40	1,50

Prema rezultatima predstavljenim u Tablici 19, veliki broj ispitanika, njih 353 ili 60,03%, izjavilo je kako ne osjeća strah da bi život bez interneta mogao biti prazan, dosadan i nesretan, i to njih 216 ili 36,7% je izjavilo kako nikada ne osjeća spomenuti strah, a njih 147 ili 25% je izjavilo kako rijetko osjeća spomenuti strah. Njih 101 ili 17,2% to osjeća povremeno. Manji broj ispitanika, njih ukupno 124 ili 21,08%, izjavilo je kako osjeća spomenuti strah, i to njih 58 ili 9,9% to osjeća učestalo, njih 28 ili 4,8% to osjeća često, dok njih 38 ili 6,5% to osjeća uvijek. Navedeni rezultati ne pokazuju ovisnost o internetu kod anketiranih srednjoškolaca, ali indiciraju moguće postojanje iste u budućnosti.

Tablica 20. 13.Kolik često lupate prstima, vičete ili se ponašate nervozno jer vas netko smeta dok ste na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
13.Kolik često lupate prstima, vičete ili se ponašate nervozno jer vas netko smeta dok ste na internetu?	Nikada	282	48,0%		
	Rijetko	146	24,8%		
	Povremeno	71	12,1%		
	Učestalo	47	8,0%		
	Često	16	2,7%		
	Uvijek	26	4,4%		
	Ukupno	588	100,0%	1,06	1,37

Veliki broj ispitanika, njih ukupno 428 ili 72,79%, izjavilo je kako nije generalno nervozno ako ih netko smeta kada su na internetu, i to njih 282 ili 48% je izjavilo kako nikada ne lupa prstima, ne viče ili se ponaša nervozno ako ih netko ometa dok su na internetu, njih 146 ili 24,8% je izjavilo kako je rijetko nervozno ili čini spomenuto. Njih 71 ili 12,1% je izjavilo kako povremeno lupa prstima, viče ili se ponaša nervozno ako ih netko prekine dok su na internetu. Manji broj ispitanika, njih ukupno 89 ili 15,14% učestalo, često i uvijek se ponaša na prethodno spomenuti način, i to njih 47 ili 8,0% čini učestalo, njih 16 ili 2,7% to čini često, a njih 26 ili 4,4% to čini uvijek (Tablica 20). Ovi rezultati ne pokazuju postojanje ovisnosti o internetu kod anketiranih srednjoškolaca.

Tablica 21. 14.Koliko često žrtvujete svoje vrijeme za spavanje kako bi cijelu noć proveli na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
14.Koliko često žrtvujete svoje vrijeme za spavanje kako bi cijelu noć proveli na internetu?	Nikada	240	40,8%		
	Rijetko	150	25,5%		
	Povremeno	83	14,1%		
	Učestalo	49	8,3%		
	Često	45	7,7%		
	Uvijek	21	3,6%		
	Ukupno	588	100,0%	1,27	1,44

Jedno vremensko obilježje koje može biti pokazatelj ovisnosti o internetu je činjenica da neke osobe često žrtvuju svoje spavanje kako bi cijelu noć provele na

internetu. Prema rezultatima iz Tablice 21, ukupno 115 ispitanika ili 19,56% je izjavilo kako žrtvuje svoje vrijeme za spavanje kako bi ostali na internetu cijelu noć, i to učestalo žrtvuju svoje vrijeme za spavanje kako bi cijelu noć ostali na internetu (njih 49 ili 8,3%), njih 45 ili 7,7% je izjavilo kako to čini često, dok njih 21 ili 3,6% to čini uvijek. Njih 83 ili 14,1% to radi tek povremeno, dok njih 390 ili 66,33% je izjavilo kako to ne čini nikada (240 ispitanika ili 40,8%), odnosno to čini rijetko njih 150 ili 25,5%. Visoki postotak ispitanika (66,33%) koji nikada ili rijetko žrtvuju svoje spavanje kako bi ostali cijelu noć na internetu ne govori u prilog postojanju ovisnosti o internetu kod srednjoškolaca. Međutim, zbirni rezultat (19,56%) ispitanika koji to rade učestalo, često i uvijek može biti indikator za postojanje ovisnosti u skoroj budućnosti.

Na kvalitetu svakodnevnog života djece i mladih utječe premalo sna što za posljedice ostavlja emocionalne probleme i probleme sa zdravljem, probleme u školi i u obavljanju obaveza i ostalih aktivnosti (28).

Tablica 22. 15.Koliko često ste preokupirani internetom iako ste off-line ili zamišljate da ste on-line?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
15.Koliko često ste preokupirani internetom iako ste off-line ili zamišljate da ste on-line?	Nikada	307	52,3%		
	Rijetko	155	26,4%		
	Povremeno	65	11,1%		
	Učestalo	32	5,5%		
	Često	18	2,9%		
	Uvijek	11	1,9%		
	Ukupno	588	100,0%	,86	1,18

Činjenica da je ukupno 462 ispitanika ili njih 78,57% izjavilo kako nisu preokupirani internetom kada su off-line (njih 307 ili 52,2% je izjavilo kako nikada nisu preokupirani internetom kada su off-line, a njih 155 ili 26,4% je izjavilo kako su rijetko preokupirani internetom kada su off-line) govori kako ne postoji ovisnost o internetu kod anketiranih srednjoškolaca (Tablica 22).

Tablica 23. 16.Koliko često sami sebe uhvatite govoreći „još samo par minuta“?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
16.Koliko često sami sebe uhvatite govoreći „još samo par minuta“?	Nikada	129	21,9%		
	Rijetko	129	21,9%		
	Povremeno	93	15,8%		
	Učestalo	91	15,5%		
	Često	70	11,9%		
	Uvijek	76	12,9%		
	Ukupno	588	100,0%	2,12	1,70

Dakle, prema rezultatima predstavljenim u Tablici 23, ukupno 237 ispitanika ili njih 40,30% je izjavilo kako sami sebe uhvate kako govore „još samo par minuta“, i to njih 91 ili 15,5% je izjavilo kako to radi učestalo, njih 70 ili 11,9% je izjavilo kako to radi često, dok njih 76 ili 12,9% je izjavilo kako to radi uvijek. Njih 93 ili 15,8% to radi povremeno. S druge strane, njih 258 ili 43,88% to radi rijetko ili nikada, i to njih po 128 ili 21,9% je izjavilo kako to radi nikada odnosno rijetko. Ovakav rezultat je definitivno indikator ovisnosti o internetu u skoroj budućnosti.

Tablica 24. 17.Koliko često pokušavate smanjiti vrijeme provedeno na internetu te odustanete od te namjere?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
17.Koliko često pokušavate smanjiti vrijeme provedeno na internetu te odustanete od te namjere?	Nikada	161	27,4%		
	Rijetko	138	23,5%		
	Povremeno	116	19,7%		
	Učestalo	97	16,5%		
	Često	44	7,5%		
	Uvijek	32	5,4%		
	Ukupno	588	100,0%	1,70	1,48

Iz Tablice 24. se vidi da ukupan broj ispitanika koji nikada ili rijetko pokušavaju smanjiti vrijeme provedeno na internetu iznosi 299 ili 50,85%, i to njih 161 ili 27,4% nikada ne pokušava smanjiti vrijeme na internetu, a njih 138 ili 23,5% to čini rijetko. Njih 116 ili 19,7% povremeno pokušava smanjiti vrijeme provedeno na internetu, ali odustane od te namjere. Njih ukupno 173 ili 29,42% to čini, i to njih 97 ili 16,5% to

čini učestalo, njih 44 ili 7,5% to čini često, dok njih 32 ili 5,4% to čini uvijek. Ovi rezultati su itekako zabrinjavajući te upućuju na mogućnost postojanja ovisnosti o internetu.

Tablica 25. 18.Koliko često pokušavate sakriti koliko ste vremena proveli na internetu?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
18.Koliko često pokušavate sakriti koliko ste vremena proveli na internetu?	Nikada	290	49,3%		
	Rijetko	111	18,9%		
	Povremeno	85	14,5%		
	Učestalo	58	9,9%		
	Često	17	2,9%		
	Uvijek	27	4,6%		
	Ukupno	588	100,0%	1,12	1,42

Većina ispitanika u Tablici 25. njih ukupno 401 ili 68,20%, ne pokušava sakriti koliko su vremena proveli na internetu. Od toga broja njih 290 ili 49,3% je izjavilo kako to ne radi nikada, dok je njih 11 ili 18,9% izjavilo kako to radi rijetko. Njih 85 ili 14,5% to radi samo povremeno. Manji broj ispitanika, njih ukupno 102 ili 17,35%, to radi često i uvijek, i to njih 58 ili 9,9% to radi učestalo, njih 17 ili 2,9% to radi često, dok njih 27 ili 4,6% to radi uvijek. Ovi rezultati pokazuju kako ne postoji ovisnost o internetu kod ispitanika.

Tablica 26. 19.Koliko često radije odaberete provesti vrijeme on-line nego da izađete van sa društvom?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
19.Koliko često radije odaberete provesti vrijeme on-line nego da izađete van sa društvom?	Nikada	283	48,1%		
	Rijetko	162	27,6%		
	Povremeno	82	13,9%		
	učestalo	29	4,9%		
	Često	17	2,9%		
	Uvijek	15	2,6%		
	Ukupno	588	100,0%	,95	1,22

I kod ovog pitanja većina ispitanika njih ukupno 445 ili 75,68% je izjavilo kako nikada ili rijetko ne provodi radije vrijeme on-line nego da izađe van s društvom. Od tog broja njih 283 ili 48,1% to ne čini nikada, dok njih 162 ili 27,6% to čini rijetko. Njih 82 ili 13,9% to čini povremeno. S druge strane, ukupan broj ispitanika koji čini prethodno navedeno je 61 ili 10,37%, i to njih 29 ili 4,9% to čini učestalo, njih 17 ili 2,9% to čini često, a njih 15 ili 2,6% to čini uvijek. Navedeni rezultati pokazuju da ne postoji ovisnost o internetu kod ispitanika (Tablica 26).

Tablica 27. 20. Koliko često se osjećate depresivno, ćudljivo ili nervozno kada ste off-line, što vas prođe kada se priključite na internet?

		Broj	Postotak	Aritmetička sredina	Standardna devijacija
20. Koliko često se osjećate depresivno, ćudljivo ili nervozno kada ste off-line, što vas prođe kada se priključite na Internet?	Nikada	347	59,0%		
	Rijetko	121	20,6%		
	Povremeno	63	10,7%		
	učestalo	31	5,3%		
	Često	15	2,6%		
	Uvijek	11	1,9%		
	Ukupno	588	100,0%	,77	1,18

I kod ovog pitanja veliki broj ispitanika, njih ukupno 468 ili 79,59%, je izjavio kako se ne osjeća depresivno, ćudljivo kada su off-line, i to njih 347 ili 59% je izjavilo kako prethodno spomenuto ne osjeća nikada, a njih 121 ili 20,6% je izjavilo kako spomenuto osjeća rijetko. Njih 63 ili 10,7% spomenuto osjeća povremeno. Spomenuto osjeća ukupno 57 ispitanika ili 9,69%, i to njih 31 ili 5,3% spomenuto osjeća učestalo, njih 15 ili 2,6% spomenuto osjeća često, dok njih 11 ili 1,9% spomenuto osjeća uvijek (Tablica 27). Ovakav rezultat ne indicira postojanje ovisnosti kod anketiranih ispitanika.

Najvišu vrijednost aritmetičkih sredina odgovora ispitanika bilježimo za pitanja: *koliko često ostanete na internetu duže nego što ste planirali*, gdje aritmetička sredina odgovora ispitanika iznosi 3,13, dok standardna devijacija iznosi 1,42, te kod

pitanja *koliko često sami sebe uhvatite govoreći „još samo par minuta“*, aritmetička sredina odgovora ispitanika iznosi 2,12, dok standardna devijacija iznosi 1,70.

Najnižu vrijednost aritmetičkih sredina odgovora ispitanika bilježimo za pitanje *koliko često se osjećate depresivno, ćudljivo ili nervozno kada ste off-line, što vas prođe kada se priključite na internet*, gdje aritmetička sredina odgovora ispitanika iznosi 0,77, dok standardna devijacija iznosi 1,18. Kod pitanja *koliko često ste preokupirani internetom iako ste off-line ili zamišljate da ste on-line* aritmetička sredina odgovora ispitanika iznosi 0,86 dok standardna devijacija iznosi 1,18.

Tablica 28. Broj bodova po kategorijama

		Broj	Postotak
Broj bodova po kategorijama	0 – 19	167	28,0%
	20 – 49	354	60,8%
	50 – 79	59	10,1%
	80 – 100	6	1,0%
	Ukupno	588	100,0%

U Tablici 28. prikazani su rezultati zbroja bodova svih dvadeset pitanja o ovisnosti o internetu te su rezultati ispitanika poredani u kategorije s obzirom na *broj bodova po kategorijama* prema Kimberly Young. Iz prikazanih podataka možemo uočiti kako 167 ispitanika ili 28,0% ima 0 – 19 bodova i pri tome ne ulazi ni u jednu od tri kategorije, 354 ispitanika ili 60,8% se nalazi u kategoriji koja ima 20 – 49 bodova, 59 ispitanika ili 10,1% se nalazi u kategoriji 50 – 79 bodova, dok najmanji broj ispitanika, njih 6 ili 1,0%, je u zadnjoj kategoriji: 80 – 100 bodova.

4.3. Analiza rezultata prema bodovnim kategorijama

Na sljedećim će stranicama biti provedeno testiranje putem hi kvadrat testa, kako bismo ustanovili razlikuju li se odgovori ispitanika prema bodovnim kategorijama s obzirom na promatrane pokazatelje.

Tablica 29. Analiza odgovora ispitanika prema bodovnim kategorijama

		Broj bodova kategorije				p*
		0 - 19	20 - 49	50 – 79	80 - 100	
Tvoj spol	Muško	100 (27,9)	222 (61,8)	33 (9,2)	4 (1,1)	0,789
	Žensko	61 (27,6)	132 (59,7)	26 (11,8)	2 (0,9)	
Koliko imaš godina	15	16 (17,8)	62 (68,9)	11 (12,2)	1 (1,1)	0,214
	16	38 (25,9)	93 (63,3)	13 (8,8)	3 (2,0)	
	17	51 (36,7)	76 (54,7)	11 (7,9)	1 (0,7)	
	18	52 (30,1)	102 (59,0)	18 (10,4)	1 (0,6)	
	19	6 (19,4)	20 (64,5)	5 (16,1)	0 (0,0)	
	20	0 (0,0)	1 (50,0)	1 (50,0)	0 (0,0)	
U koju školu ideš	Tehnička	80 (31,6)	148 (58,5)	21 (8,3)	4 (1,6)	0,152
	Gimnazija	83 (25,2)	206 (62,6)	38 (11,6)	2 (0,6)	
Razred	1	25 (19,1)	91 (69,5)	13 (9,9)	2 (1,5)	0,106
	2	43 (29,9)	81 (56,3)	17 (11,8)	3 (2,1)	
	3	47 (34,6)	79 (58,1)	9 (6,6)	1 (0,7)	
	4	48 (28,1)	103 (60,2)	20 (11,7)	0 (0,0)	
S kojim uspjehom si završio/la prošli razred	Ponavljač sam	4 (19,0)	15 (71,4)	1 (4,8)	1 (4,8)	0,502
	2	4 (36,4)	7 (63,6)	0 (0,0)	0 (0,0)	
	3	43 (31,4)	76 (55,5)	16 (11,7)	2 (1,5)	
	4	62 (25,1)	154 (62,3)	28 (11,3)	3 (1,2)	
	5	49 (29,7)	102 (61,8)	14 (8,5)	0 (0,0)	
Živiš u	Gradu	70 (28,0)	153 (61,2)	26 (10,4)	1 (0,4)	0,630
	Na selu	93 (28,0)	201 (60,5)	33 (9,9)	5 (1,5)	
Tvoji roditelji	Žive zajedno	147 (28,2)	318 (60,9)	52 (10,0)	5 (1,0)	0,926
	Ne žive zajedno	16 (26,7)	36 (60,0)	7 (11,7)	1 (1,7)	
Tvoja majka je završila	Osnovnu	22 (27,5)	44 (55,0)	12 (15,0)	2 (2,5)	0,311
	Srednju	111 (29,3)	228 (60,2)	36 (9,5)	4 (1,1)	

	Višu ili visoku školu	30 (24,4)	82 (66,7)	11 (8,9)	0 (0,0)	
Tvoj otac je završio	Osnovnu	9 (20,9)	28 (65,1)	6 (14,0)	0 (0,0)	0,685
	Srednju	118 (29,9)	233 (59,1)	38 (9,6)	5 (1,3)	
	Višu ili visoku školu	36 (24,8)	93 (64,1)	15 (10,3)	1 (0,7)	
Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole	Da	107 (28,7)	226 (60,6)	37 (9,9)	3 (0,8)	0,839
	Ne	55 (26,4)	128 (61,5)	22 (10,6)	3 (1,4)	
Da li pušiš	Da	40 (28,4)	84 (59,6)	16 (11,3)	1 (0,7)	0,853
	Ne	116 (27,6)	260 (61,8)	40 (9,5)	5 (1,2)	
	Prestao/la sam	7 (36,8)	9 (47,4)	3 (15,8)	0 (0,0)	
Konzumiraš li alkohol	Da, svaki tjedan	26 (17,9)	97 (66,9)	19 (13,1)	3 (2,1)	0,012
	Da, svaki mjesec	62 (28,1)	140 (63,3)	17 (7,7)	2 (0,9)	
	Ne	75 (34,7)	117 (54,2)	23 (10,6)	1 (0,5)	
Jesi li ikada probao/la neku drogu	Da	27 (23,3)	74 (63,8)	14 (12,1)	1 (0,9)	0,585
	Ne	136 (29,2)	280 (60,1)	45 (9,7)	5 (1,1)	
Igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)	Svaki dan	2 (16,7)	5 (41,7)	4 (33,3)	1 (8,3)	p<0,001
	Svaki tjedan	6 (20,7)	18 (62,1)	2 (6,9)	3 (10,3)	
	Svaki mjesec	22 (24,2)	57 (62,6)	11 (12,1)	1 (1,1)	
	Nikada	133 (29,6)	274 (60,9)	42 (9,3)	1 (0,2)	
Jesi li do sada imao/la spolni odnos	Da	63 (30,6)	118 (57,3)	22 (10,7)	3 (1,5)	0,559
	Ne	100 (26,6)	236 (62,8)	37 (9,8)	3 (0,8)	

* χ^2 test

Tablica 29. prikazuje kategorije broja bodova s obzirom na promatrana pitanja u upitniku.

Pogledamo li vrijednost hi kvadrat testa, na Tablici 29. možemo uočiti kako signifikantnost iznosi 0,012, što je manje od 0,05, stoga možemo uočiti kako između frekvencija odgovora ispitanika za pitanje konzumiraš li alkohol s obzirom na broj

bodova po kategorijama postoji statistički značajna razlika, odnosno rezultati se statistički značajno razlikuju od onih koje bismo očekivali kad bi oni bili posve slučajni.

Pogledamo li gdje se očituju navedene razlike za *konzumaciju alkohola*, možemo uočiti kako kod ispitanika koji alkohol konzumiraju *svaki tjedan* 17,9% spada u bodovnu kategoriju 0-19, dok 66,9% spada u bodovnu kategoriju 20 – 49, kod ispitanika koji alkohol konzumiraju *svaki mjesec* 28,1% spada u kategoriju bodova 0 – 19, dok 63,3% spada u kategoriju 20 – 49, kod ispitanika koji alkohol ne konzumiraju 34,7% upada u kategoriju 0 – 19 bodova, dok 54,2% upada u kategoriju 20 – 49 bodova. Možemo, dakle uočiti kako se povećavanjem učestalosti konzumiranja alkohola u određenoj mjeri povećava i ovisnost o internetu.

Pogledamo li vrijednost hi kvadrat testa s obzirom igranju li ispitanici igre na sreću možemo uočiti kako signifikantnost iznosi 0,000, što je manje od 0,05, stoga možemo uočiti kako između frekvencija odgovora ispitanika za pitanje *igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)* s obzirom na *broj bodova po kategorijama* postoji statistički značajna razlika, odnosno rezultati se statistički značajno razlikuju od onih koje bismo očekivali kad bi oni bili posve slučajni.

Iz priloženih podataka na Tablici 29. možemo uočiti kako se s porastom učestalosti igranja igara na sreću značajno smanjuje udio ispitanika koji nisu ovisni o internetu, odnosno koji imaju broj bodova 0 – 19.

Vrijednosti Hi kvadrat testa na ostala pitanja su pokazala da ne postoji statistički značajna razlika, odnosno rezultati se statistički značajno ne razlikuju od onih koje bismo očekivali kad bi oni bili posve slučajni.

4.4. Analiza rezultata s obzirom na umjerenu ovisnost o internetu

Na sljedećim će stranicama biti prikazano testiranje razlike za skupinu ispitanika koji imaju 20 – 49 bodova po Kimberly Young. Analiza će biti provedena za sljedeće varijable: *spol, škola, uspjeh, mjesto života, obrazovanje majke i oca, te bave li se ispitanici slobodnim aktivnostima van škole.*

Tablica 30. Analiza prema spolu u kategoriji 20-49 bodova

	Tvoj spol	N	Aritmetička sredina	Std. Devijacija	Std. greška sredine
Broj bodova	Muško	222	31,84	8,337	,560
	Žensko	132	33,64	8,634	,752

Tablica 31. Testiranje s obzirom na spol ispitanika u kategoriji 20-49 bodova

		Levenov test jednakosti varijanci		t-test		
		F	Sign	T	Stupnjevi slobode	Sign (dvostrana)
Broj bodova	Jednake varijance pretpostavljene	,294	,588	-1,932	352	,054
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			-1,915	267,716	,057

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za varijablu *spol*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,054$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima broja bodova s obzirom na spol ispitanika.

Tablica 32. Analiza prema školi koju pohađaju u kategoriji 20-49 bodova

	U koju školu ideš	N	Aritmetička sredina	Std. devijacija	Std. greška sredine
Broj bodova	Tehnička	148	31,00	8,472	,696
	Gimnazija	206	33,60	8,341	,581

Na Tablici 32. prikazana je statistika prema promatranim skupinama te možemo uočiti kako prosječan broj bodova za ispitanike iz tehničke škole iznosi 31,00 bod, dok za ispitanike iz gimnazije iznosi 33,60 bodova. Je li ova razlika statistički značajna, testirat ćemo pomoću t –testa.

Tablica 33. Testiranje s obzirom na školu koju ispitanici pohađaju u kategoriji 20-49 bodova

		Levenov test jednakosti varijanci		t-test		
		F	Sign	t	Stupnjevi slobode	Sign (dvostrana)
Broj bodova	Jednake varijance pretpostavljene	,389	,533	-2,871	352	,004
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			-2,863	313,881	,004

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti pitanja *u koju školu ideš*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi manje od 5%, odnosno $p=0,004$, što ulazi u područje prihvaćanja alternativne hipoteze H1 odnosno odbacivanje hipoteze H0. Možemo reći, s razinom pouzdanosti od 95%, kako postoji statistički značajna razlika u broju bodova s obzirom na promatrane škole, što govori da su u ovoj kategoriji učenici gimnazije više ovisni o internetu u usporedbi s učenicima iz tehničke.

Tablica 34. Deskriptivno - s kojim uspjehom si završio/la prošli razred u kategoriji 20-49 bodova

	Broj	Aritm. sredina	Standardna devijacija	Standardna greška
Ponavljajući sam	15	31,67	9,839	2,540
2	7	30,29	7,566	2,860
3	76	30,61	8,707	,999
4	154	33,56	8,521	,687
5	102	32,63	7,965	,789
Ukupno	354	32,51	8,481	,451

Tablica 35. Testiranje s obzirom na uspjeh ispitanika u kategoriji 20-49 bodova

	Suma kvadrata	Stupnjevi slobode	Kvadrat aritm. sredina	F - vrijednost	Signifikantnost
Između grupa	491,718	4	122,929	1,723	,144
Unutar skupina	24900,737	349	71,349		
Ukupno	25392,455	353			

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti na pitanje *s kojim uspjehom si završio/la prošli razred*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,144$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima broja bodova s obzirom na školski uspjeh.

Tablica 36. Analiza prema mjestu stanovanja u kategoriji 20-49 bodova

	Živiš u	N	Aritmetička sredina	Std. devijacija	Std. greška sredine
Broj bodova	Gradu	153	32,64	8,533	,690
	Na selu	201	32,41	8,462	,597

Tablica 37. Testiranje s obzirom na mjesto stanovanja u kategoriji 20-49 bodova

		Levenov test jednakosti varijanci		t-test		
		F	Sign	t	Stupnjevi slobode	Sign (dvostrana)
Broj bodova	Jednake varijance pretpostavljene	,096	,757	,250	352	,803
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			,249	325,934	,803

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti varijable *mjesto života*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,803$, što ulazi u područje prihvaćanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima broja bodova s obzirom na mjesto života ispitanika.

Tablica 38. Deskriptivno - obrazovanje majke u kategoriji 20-49 bodova

	Broj	Aritm. sredina	Standardna devijacija	Standardna greška
Osnovnu	44	32,18	9,166	1,382
Srednju	228	32,56	8,471	,561
Višu ili visoku školu	82	32,56	8,230	,909
Ukupno	354	32,51	8,481	,451

Tablica 39. Testiranje s obzirom na obrazovanje majke u kategoriji 20-49 bodova

	Suma kvadrata	Stupnjevi slobode	Kvadrat aritm. Sredina	F - vrijednost	Signifikantnost
Između grupa	5,455	2	2,728	,038	,963
Unutar skupina	25386,999	351	72,328		
Ukupno	25392,455	353			

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za pitanje *obrazovanje majke*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,963$, što ulazi u područje prihvaćanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima broja bodova s obzirom na obrazovanje majke.

Tablica 40. Deskriptivno – obrazovanje oca u kategoriji 20-49 bodova

	Broj	Aritm. sredina	Standardna devijacija	Standardna greška
Osnovnu	28	30,39	8,148	1,540
Srednju	233	33,05	8,608	,564
Višu ili visoku školu	93	31,81	8,188	,849
Ukupno	354	32,51	8,481	,451

Tablica 41. Testiranje s obzirom na obrazovanje oca u kategoriji 20-49 bodova

	Suma kvadrata	Stupnjevi slobode	Kvadrat aritm. sredina	F - vrijednost	Signifikantnost
Između grupa	238,779	2	119,390	1,666	,190
Unutar skupina	25153,675	351	71,663		
Ukupno	25392,455	353			

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za pitanje *obrazovanje oca*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,190$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima broja bodova s obzirom na obrazovanje oca.

Tablica 42. Analiza u kategoriji 20-49 bodova s obzirom bave li se ispitanici nekom slobodnom aktivnosti van škole

	Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole	N	Aritmetička sredina	Std. Devijacija	Std. greška sredine
Broj bodova	Da	226	31,82	8,245	,548
	Ne	128	33,73	8,784	,776

U Tablici 42. prikazana je statistika prema promatranim skupinama, možemo uočiti kako prosječan broj bodova za ispitanike koji se bave slobodnom aktivnošću iznosi 31,82 bodova, dok za ispitanike koji se ne bave aktivnostima iznosi 33,73 bodova. Je li ova razlika statistički značajna, testirat ćemo pomoću t –testa.

Tablica 43. Testiranje s obzirom na bavljenje slobodnim aktivnostima u kategoriji 20-49 bodova

		Levenov test jednakosti varijanci		t-test		
		F	Sign	T	Stupnjevi slobode	Sign (dvostrana)
Broj bodova	Jednake varijance pretpostavljene	2,275	,132	-2,038	352	,042
	Jednake varijance nisu pretpostavljene			-2,002	250,210	,046

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za *bavljenje slobodnim aktivnostima*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi manje od 5%, odnosno $p=0,042$, što ulazi u područje prihvaćanja alternativne hipoteze H1 odnosno odbacivanje hipoteze H0. Možemo reći, s razinom pouzdanosti od 95%, kako postoji statistički značajna razlika u vrijednosti broja bodova s obzirom na to bave li se ispitanici slobodnim aktivnostima ili ne.

4.5. Analiza rezultata s obzirom na srednju razinu ovisnosti o internetu

Na sljedećim će stranicama biti prikazano testiranje razlike za skupinu ispitanika koji imaju 50 – 79 bodova po Kimberly Young. Analiza će biti provedena za sljedeće varijable: *spol, škola, uspjeh, mjesto života, obrazovanje majke i oca, te bave li se ispitanici slobodnim aktivnostima van škole*. Analiza će biti provedena neparametrijskim testovima iz razloga što je u navedenoj skupini prisutan nedostatan broj ispitanika za parametrijska testiranja.

Tablica 44. Analiza prema spolu u kategoriji 50-79 bodova

	Tvoj spol	N	Aritmetička sredina rangova	Suma rangova
Broj bodova	Muško	33	28,82	951,00
	Žensko	26	31,50	819,00
	Ukupno	59		

Tablica 45. Testna statistika s obzirom na spol u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Mann-Whitney U	390,000
Wilcoxon W	951,000
Z	-,597
Asymp. Sig. (dvostrana)	,550

a. Grouping Variable: Tvoj spol

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za varijablu *spol*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,550$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova broja bodova s obzirom na spol ispitanika.

Tablica 46. Analiza prema školi koju pohađaju u kategoriji 50-79 bodova

	U koju školu ideš	N	Aritmetička sredina rangova	Suma rangova
Broj bodova	Tehnička	21	26,62	559,00
	Gimnazija	38	31,87	1211,00
	Ukupno	59		

Tablica 47. Testna statistika s obzirom na školu koju pohađaju u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Mann-Whitney U	328,000
Wilcoxon W	559,000
Z	-1,127
Asymp. Sig. (dvostrana)	,260

a. Grouping Variable: U koju školu ideš

Vrijednost signifikantnosti za varijablu *u koju školu ideš* iznosi više od 5%, odnosno $p=0,260$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova bodova s obzirom na školu u koju ispitanici idu.

Tablica 48. Rangovi s prema uspjehu iz prošlog razreda u kategoriji 50-79 bodova

	S kojim uspjehom si završio/la prošli razred	Broj	Aritmetička sredina rangova
Broj bodova	Ponavljjač sam	1	52,50
	3	16	27,22
	4	28	29,57
	5	14	32,43
	Ukupno	59	

Tablica 49. Testna statistika s obzirom na uspjeh u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Chi-Square	2,448
Df	3
Asymp. Sig.	,485

a. Kruskal Wallis Test
 b. Grouping Variable: S kojim uspjehom si završio/la prošli razred

Vrijednost signifikantnosti za pitanje *s kojim uspjehom si završio/la prošli razred* iznosi više od 5%, odnosno $p=0,485$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova bodova s obzirom na pitanje *s kojim uspjehom si završio/la prošli razred*.

Tablica 50. Rangovi prema mjestu stanovanja u kategoriji 50-79 bodova

	Živiš u	N	Aritmetička sredina rangova	Suma rangova
Broj bodova	Gradu	26	27,58	717,00
	Na selu	33	31,91	1053,00
	Ukupno	59		

Tablica 51. Testna statistika s obzirom na mjesto stanovanja u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Mann-Whitney U	366,000
Wilcoxon W	717,000
Z	-,965
Asymp. Sig. (dvostrana)	,335

a. Grouping Variable: Živiš u

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti varijable *mjesto stanovanja*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,335$, što ulazi u područje prihvaćanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova broja bodova s obzirom na mjesto života ispitanika.

Tablica 52. Rangovi prema razini obrazovanja koje je majka završila u kategoriji 50-79 bodova

	Tvoja majka je završila	Broj	Aritmetička sredina rangova
Broj bodova	Osnovnu	12	26,67
	Srednju	36	28,22
	Višu ili visoku školu	11	39,45
	Ukupno	59	

Tablica 53. Testna statistika s obzirom na obrazovanje majke u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Chi-Square	4,196
Df	2
Asymp. Sig.	,123

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Tvoja majka je završila

Dalje, pogledamo li vrijednost signifikantnosti za pitanje *obrazovanje majke*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,123$, što ulazi u područje prihvaćanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova broja bodova s obzirom na obrazovanje majke.

Tablica 54. Rangovi prema razini obrazovanja koje je otac završio u kategoriji 50-79 bodova

	Tvoj otac je završio	Broj	Aritmetička sredina rangova
Broj bodova	Osnovnu	6	31,75
	Srednju	38	27,05
	Višu ili visoku školu	15	36,77
	Ukupno	59	

Tablica 55. Testna statistika s obzirom na obrazovanje oca u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Chi-Square	3,530
Df	2
Asymp. Sig.	,171

- a. Kruskal Wallis Test
b. Grouping Variable:
Tvoj otac je završio

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za pitanje *obrazovanje oca*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,171$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova broja bodova s obzirom na obrazovanje oca.

Tablica 56. Rangovi s obzirom bave li se ispitanici nekom slobodnom aktivnosti van škole u kategoriji 50-79 bodova

	Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole	N	Aritmetička sredina rangova	Suma rangova
Broj bodova	Da	37	32,31	1195,50
	Ne	22	26,11	574,50
	Ukupno	59		

Tablica 57. Testna statistika s obzirom na bavljenje slobodnim aktivnostima van škole u kategoriji 50-79 bodova

	Broj bodova
Mann-Whitney U	321,500
Wilcoxon W	574,500
Z	-1,344
Asymp. Sig. (dvostrana)	,179

a. Grouping Variable: Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole

Pogledamo li vrijednost signifikantnosti za pitanje *da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole*, možemo uočiti kako signifikantnost testa iznosi više od 5%, odnosno $p=0,179$, što ulazi u područje prihvatanja nulte hipoteze H_0 odnosno odbacivanje hipoteze H_1 . Možemo reći kako ne postoji statistički značajna razlika u vrijednostima rangova broja bodova s obzirom na pitanje *da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole*.

4.6. Analiza rezultata s obzirom na tešku ovisnost o internetu

Ovdje su prikazani rezultati ispitanika koji ulaze u kategoriju 80 – 100 bodova po Kimberly Young, odnosno koji pokazuju najviše simptoma ovisnosti o internetu. Ovdje se nalazi 6 ispitanika ili njih 1,0%.

Tablica 58. Spol ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Tvoj spol	Muško	4	66,67%
	Žensko	2	33,33%
	Ukupno	6	100,00%

Prema Tablici 58. najviše ovisnosti o internetu prisutno je kod muškog spola, i to njih 4 ili 66,67%, dok je ženskih osoba 2 ili njih 33,33%.

Tablica 59. Dob ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Koliko imaš godina	15	1	16,67%
	16	3	50,00%
	17	1	16,67%
	18	1	16,67%
	Ukupno	6	100,00%

U Tablici 59. prikazana je dob ispitanika koji su u najvećoj mjeri ovisni o internetu. Vidimo kako je najviše šesnaestogodišnjaka, njih 3 ili 50,00%, dok je s 15, 17 i 18 godina po jedna osoba ili 16,67%.

Tablica 60. Škola ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
U koju školu ideš	Tehnička	4	66,67%
	Gimnazija	2	33,33%
	Ukupno	6	100,00%

Tablica 60. nam predstavlja koju školu pohađaju ispitanici koji su najviše ovisni o internetu, tako možemo vidjeti da je najviše ovisnih iz tehničke škole, njih 4 ili 66,67%, dok je iz gimnazije upola manje, njih 2 ili 33,33%.

Tablica 61. Razred ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Razred	1	2	33,33%
	2	3	50,00%
	3	1	16,67%
	4	0	0,00%
	Ukupno	6	100,00%

Ako obratimo pozornost na razred koji ispitanici iz najviše kategorije ovisnosti pohađaju, u Tablici 61. možemo vidjeti da ih najviše ide u drugi razred, i to njih 3 ili 50,00%. Zatim slijede učenici iz prvog razreda, njih 2 ili 33,33% i 1 učenik trećeg razreda ili 16,67%, dok od učenika četvrtog razreda nitko ne spada u ovu kategoriju ovisnosti o internetu.

Tablica 62. Školski uspjeh ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
S kojim uspjehom si završio/la prošli razred	Ponavljač sam	1	16,67%
	2	0	0,00%
	3	2	33,33%
	4	3	50,00%
	5	0	0,00%
	Ukupno	6	100,00%

Tablica 62. pokazuje s kojim su uspjehom ispitanici završili prošli razred. Tako možemo vidjeti da od njih ukupno šest iz ove kategorije, najviše je učenika koji su prošli s 4, i to njih čak 3 ili 50,00%, učenika koji su prošli s tri je 2 ili 33,33%, dok je jedan od njih i ponavljač (16,67%).

Tablica 63. Mjesto stanovanja ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Živiš u	Gradu	1	16,67%
	Na selu	5	83,33%
	Ukupno	6	100,00%

Prema rezultatima istraživanja iz Tablice 63. najviše ovisnih ispitanika dolazi sa sela, i to njih čak 83,33%, a samo je jedan ispitanik (16,67%) iz grada u najvišoj kategoriji ovisnosti o internetu.

Tablica 64. Žive li roditelji od ispitanika u kategoriji 80-100 bodova zajedno

		Broj	Postotak
Tvoji roditelji	Žive zajedno	5	83,33%
	Ne žive zajedno	1	16,67%
	Ukupno	6	100,00%

Tablica 64. nam daje rezultate koji nam govore žive li roditelji ispitanika najviše ovisnih o internetu zajedno ili ne. Tako možemo vidjeti kako skoro svi roditelji ispitanika u ovoj kategoriji žive zajedno, njih 5 ili 83,33%, dok samo jedni roditelji ne žive zajedno (16,67%).

Tablica 65. Obrazovanje majke od ispitanika u kategoriji 80-100 ispitanika

		Broj	Postotak
Tvoja majka je završila	Osnovnu	2	33,33%
	Srednju	4	66,67%
	Višu ili visoku školu	0	0,00%
	Ukupno	6	100,00%

Obratimo li pozornost na obrazovanje majke ispitanika iz ove kategorije prikazano u Tablici 65, vidimo kako je najveći broj mama koje su završile srednju školu, i to njih 4 ili 66,67%, dok je dvije mame ili 33,33% koje su završile samo

osnovnu školu. Isto tako vidimo kako ni jedna mama nije završila višu ili visoku školu kod ispitanika iz najviše kategorije ovisnosti o internetu.

Tablica 66. Obrazovanje oca od ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Tvoj otac je završio	Osnovnu	0	0,00%
	Srednju	5	83,33%
	Višu ili visoku školu	1	16,67%
	Ukupno	6	100,00%

Rezultati u Tablici 66. pokazuju razinu obrazovanja oca ispitanika iz najviše kategorije. Može se vidjeti kako su ovdje rezultati dali drugačiju sliku o obrazovanju očeva usporedno s majkama. Tako vidimo kako ni jedan otac iz ove kategorije nije završio samo osnovnu školu, nego ih je čak 5 ili 83,33% završilo srednju školu, a jedan otac (16,67%) je završio višu ili visoku školu.

Tablica 67. Bave li se ispitanici nekom slobodnom aktivnosti van škole

		Broj	Postotak
Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole	Da	3	50,00%
	Ne	3	50,00%
	Ukupno	6	100,00%

Na pitanje bave li se ispitanici nekom slobodnom aktivnošću van škole, rezultati su prikazani u Tablici 67. Rezultati su polovično podijeljeni, pola ispitanika se bavi nekom slobodnom aktivnošću van škole, a druga polovica je dala negativan odgovor na ovo pitanje.

Tablica 68. Neke od slobodnih aktivnosti kod ispitanika u kategoriji 80-100 bodova

		Broj	Postotak
Kojom-ako se baviš sa više njih, zaokruži onu aktivnost koja ti oduzima najviše vremena	Sport	6	100,00%
	Muzička škola	0	0,00%
	Strani jezici	0	0,00%
	Ukupno	6	100,00%

U Tablici 68. su prikazane neke od aktivnosti kojima se ispitanici u ovoj kategoriji najviše bave, odnosno koja im oduzima najviše slobodnog vremena. Iz rezultata jasno vidimo da od ponuđenih odgovora kao što su sport, muzička škola i strani jezici, svi ispitanici (njih 6 ili 100,00%) iz ove kategorije se bave sportom te im on oduzima najviše slobodnog vremena.

4.7. Povezanost ovisnosti o internetu s konzumacijom alkohola i igara na sreću

Za navedeni skup pitanja provedena je logička regresija, kako bi se ustanovilo postoji li povezanost ovisnosti i neovisnosti o internetu s ostalim varijablama u sklopu istraživanja. Ovisnost o internetu podijeljena je u dvije kategorije, 0 i 1, što predstavlja broj bodova od 0 – 19 i 20 – 100. Značajna korelacija ustanovljena je samo kod jedne varijable, a to je konzumacija alkohola.

Regresija je provedena za sljedeću skupinu varijabli: Ovisnost o internetu, konzumacija alkohola, igranje igara na sreću, odnos između navedenih varijabli izražen je kroz tri regresijska modela. U prvom regresijskom modelu u odnos je stavljena ovisnost o internetu i konzumacija alkohola, s ciljem da se dobije brojčani pokazatelj između ovisnosti o internetu i konzumacije alkohola, pretpostavka je da će kod ispitanika ovisnih o internetu biti i veća vjerojatnost konzumacije alkohola.

U drugom regresijskom modelu nalazi se ovisnost o internetu i igranje igara na sreću, cilj je ustanoviti da li se sa povećanjem vremena provedenog na internetu povećava i učestalost igranja igara na sreću. Treći regresijski model dovodi u međuodnos konzumaciju alkohola i igranje igara na sreću, pretpostavka je da

povećana konzumacija alkohola utječe na veću vjerojatnost događanja i drugih oblika ovisničkog ponašanja (veća učestalost igara na sreću).

Tablica 69. Ovisnost o internetu u svezi s konzumacijom alkohola

		Konzumiraš li alkohol		
		Da, svaki tjedan	Da, svaki mjesec	Ne
Ovisnost o internetu	Ne	26	62	75
	Da	119	159	141

Tablica 69. daje rezultate povezanosti ovisnosti i neovisnosti o internetu u vezi s konzumacijom alkohola. Ako pogledamo ispitanike koji su ovisni o internetu, onih koji konzumiraju alkohol svaki tjedan je 119, svaki mjesec 159, a onih koji ne konzumiraju uopće alkohol, a u nekoj mjeri su ovisni o internetu je 141 ispitanik.

Tablica 70. Varijable u jednadžbi - konzumacija alkohola

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Konzumiraš	-,423	,124	11,732	1	,001	,655
Konstanta	1,866	,292	40,981	1	,000	6,463

Iz Tablice 70. vidimo da oni ispitanici koji su ovisni o internetu imaju 0,655 veću vjerojatnost konzumacije alkohola, u odnosu na one koji nisu ovisni o internetu. I ovim testom ustanovilo se još jednom kako je alkohol bitan faktor ovisnosti o internetu, čime se potvrđuje već prije rečeno da jedna ovisnost potiče drugu ovisnost.

Tablica 71. Ovisnost o internetu u svezi s igrama na sreću

		Ovisnost o internetu	
		0 – 19	20 - 100
Igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)	Svaki dan	2	10
	Svaki tjedan	6	23
	Svaki mjesec	22	69
	Nikada	133	317

Tablica 71. daje rezultate povezanosti ovisnosti i neovisnosti o internetu u vezi s igranjem igara na sreću. Ako pogledamo ispitanike koji su ovisni o internetu, onih koji igraju igre na sreću svaki dan je 10, svaki tjedan 23, dok je 69 ispitanika koji ih igraju svaki mjesec, a onih koji su negativno odgovorili da ne igraju igre na sreću je 317.

Tablica 72. Varijable u jednadžbi – igre na sreću

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Igre na sreću	-,251	,154	2,660	1	,103	,778
Konstanta	1,876	,583	10,363	1	,001	6,527

Iz priložene Tablice 72. možemo uočiti kako regresijski koeficijent za igre na sreću nije statistički značajan, te ga stoga ne možemo zasebno komentirati, odnosno regresija nije statistički značajna.

Tablica 73. Povezanost između igara na sreću i konzumacije alkohola

		Konzumiraš li alkohol	
		Ne	Da
Igraš li igre na sreću (loto, bingo, kladionica)	Svaki dan	2	11
	Svaki tjedan	1	28
	Svaki mjesec	21	70
	Nikada	194	261

U Tablici 73. Prikazana je povezanost igara na sreću i konzumacije alkohola. Prema dobivenim rezultatima vidimo da je broj osoba koje konzumiraju alkohol i igraju igre na sreću svaki dan 11, osoba koje ih igraju svaki tjedan je 28, a svaki mjesec 70 osoba. Prema tim podacima vidimo da postoji povezanost između ta dva rizična čimbenika kod osoba ovisnih o internetu.

Tablica 74. Varijable u jednadžbi – igre na sreću i konzumacija alkohola

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Igre na sreću	-,906	,188	23,178	1	,000	,404
Konstanta	3,925	,724	29,391	1	,000	50,636

Oni ispitanici koji konzumiraju alkohol imaju 0,404 veću vjerojatnost za igranjem igara na sreću, u odnosu na one koji ne konzumiraju alkohol, razina signifikantnosti iznosi $p < 0,01$, stoga možemo reći kako je regresijski model statistički značajan.

5. RASPRAVA

Danas se sve više pozornosti pridaje novom poremećaju „ovisnosti o internetu“ s obzirom da djeca i mladi sve više vremena provode na internetu koristeći njegove različite usluge (7).

Prema rezultatima Hrabrog telefona i Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba provedenog 2008. godine („Istraživanje o navikama i iskustvima djece i mladih prilikom korištenja interneta, mobitela i drugih suvremenih tehnologija“), na uzorku od 2700 djece u dobi od 11 do 18 godina, pokazalo se da 95% djece kod kuće ima računalo, njih 85% navodi da ima pristup od kuće, a 91% djece izjašnjava se kao korisnici interneta (29). Rezultati ovog istraživanja pokazuju kako 585 srednjoškolaca ili njih 99,5% posjeduje računalo kod kuće, što je danas skoro normalno jer gotovo sve obitelji i svako kućanstvo posjeduje kompjuter ili prijenosno računalo.

Vrlo bitan segment ispitivanja ovisnosti o internetu predstavlja korištenje interneta duže od planiranog. Rezultati su pokazali kako 24,7% ispitanika često ostaje na internetu duže od planiranog, dok njih 24,5% to radi povremeno, a 20,9% uvijek. U istraživanju koje je provedeno u Bjelovaru trećina ispitanika je potvrdila da na internetu uvijek ostane duže od planiranog (32,0%), dok samo ponekad to čini 59,8% ispitanika, a njih 8,3% nikad ne ostaju na internetu duže od planiranog (10). Kao jedan od mogućih znakova ovisnosti o internetu Kimberly Young navodi vrijeme provedeno na internetu dulje nego što je u početku planirano (6), stoga ove rezultate ne smijemo zanemariti.

Značajni su i rezultati analize na tvrdnju „Koliko često sami sebe uhvatite govoreći „Još samo par minuta?““ gdje je 237 ispitanika ili njih 40% potvrdilo ovu tvrdnju, te je iz navedenog lako zaključiti da velik dio učenika ne može kontrolirati vrijeme provedeno na internetu. Prema istraživanju Carević i suradnici, na slično postavljenu tvrdnju: *Kada sam na internetu u sebi ponavljam „Još samo par minuta“*, rezultati na uzorku od 201 učenika pokazali su kako se 47 ispitanika ili njih 23,38% *u potpunosti slaže*, a 51 ispitanik ili njih 25,37% *se slaže* s tvrdnjom, te se iz toga može vidjeti kako oko 50% učenika također ne može kontrolirati vrijeme koje provode na internetu, odnosno da ostaju na internetu duže od planiranog (6).

Iz priloženih podataka možemo ustanoviti kako je kod promatranih ispitanika zabilježena umjerena ovisnost o internetu. Najveći broj ispitanika, 60,8%, nalazi se u bodovnoj kategoriji 20 – 49 bodova, dok ih 28,0% uopće nije ovisno o internetu i ne nalazi se ni u jednoj od tri kategorije ovisnosti o internetu. U zadnjoj kategoriji, 80-100 bodova, nalazi se svega 6 ispitanika ili 1,0%. Pogledamo li istraživanje u SAD-u, koje je provedeno na 1500 mladih, vidimo kako se pokazalo da je jedna od deset mladih osoba umjereno ovisna o internetu, a njih nešto više od 1% teški su ovisnici o internetu (6).

Značajne razlike u broju bodova zabilježene su kod ispitanika koji konzumiraju alkohol. Istraživanje je pokazalo kako se povećavanjem učestalosti konzumiranja alkohola u određenoj mjeri povećava i ovisnost o internetu, što govori u prilog tome da jedna ovisnost veže drugu, te je to još jednom potvrđeno i logičkom regresijom koja je dala isti rezultat. Povezanost konzumiranja alkohola i ovisnosti o internetu je najalarmantniji podatak u ovom istraživanju. Također, uočena je statistički značajna razlika kod igranja igara na sreću, ustanovljeno je kako se porastom učestalosti igranja igara na sreću značajno smanjuje udio ispitanika koji nisu ovisni o internetu, odnosno koji imaju broj bodova 0 – 19.

Prema rezultatima istraživanja Bilić i Ljubić Golub, postoji veća ovisnost patološkog igranja videoigara kod učenika strukovnih škola u odnosu na učenike koji pohađaju gimnaziju, a samim time i ovisnosti o internetu. Kao razlog tome navode da je opterećenje u strukovnim školama manje i tako im se ostavlja više slobodnog vremena za internet u odnosu na učenike gimnazije (30). Analiza ovog istraživanja unutar skupina pokazala je kako unutar skupine ispitanika koji imaju 20 – 49 bodova postoji statistički značajna razlika u bodovima s obzirom na školu u koju ispitanici idu. Prosječan broj bodova za ispitanike iz tehničke škole iznosi 31,00 bod, dok za ispitanike iz gimnazije iznosi 33,60 bodova. Analizirajući te podatke možemo zaključiti kako su učenici gimnazije više ovisni o internetu od učenika tehničke škole, te se ovi rezultati bitno razlikuju od rezultata drugih istraživanja. Međutim, rezultati u kategoriji 80 - 100 bodova, gdje su smješteni ispitanici s najvećom razinom ovisnosti o internetu, suprotni su rezultatima iz kategorije 20 – 49 bodova. Ovdje su učenici iz tehničke škole duplo ovisniji o internetu (njih 4 ili 66,67%) od učenika iz gimnazije (2 ili 33,33%).

Iako se očekuje da učenici s lošijim školskim uspjehom imaju veću mogućnost razvitka ovisnosti o internetu, te je napravljena analiza te dvije povezanosti, rezultati nisu potvrdili tu pretpostavku, stoga je ustanovljeno da ne postoji značajna razlika pretjeranog korištenja interneta i uspjeha u školi.

Ustanovljena je značajna razlika s obzirom na to bave li se ispitanici slobodnom aktivnošću van škole u bodovnoj skupini 20 – 49. Prosječan broj bodova za ispitanike koji se bave slobodnom aktivnošću iznosi 31,82 bodova, dok za ispitanike koji se ne bave slobodnom aktivnošću iznosi 33,73 bodova, stoga vidimo kako je korištenje interneta povezano s količinom vremena posvećenog ispunjavanju izvanškolskih aktivnosti srednjoškolaca.

Unutar bodovne kategorije 50 – 79 bodova nisu ustanovljene statistički značajne razlike među ispitanicima.

Rezultati dobiveni u kategoriji 80-100 bodova, gdje su ispitanici s najvećom razinom ovisnosti o internetu, pokazuju kako su dječaci duplo ovisniji od djevojčica. Isto tako, ispitanici iz Tehničke škole u duploj su mjeri ovisniji od ispitanika koji pohađaju Gimnaziju. Prema dobivenim rezultatima najviše su ovisni srednjoškolci koji imaju 16 godina i idu u drugi razred srednje škole. Da su srednjoškolci sa sela više ovisni o internetu od onih iz grada govori rezultat od 83,33%, te su to većinom djeca slabije obrazovanih roditelja. Izvješće o rezultatima istraživanja koje je provedeno u Sarajevu 2011. godine u osnovnoj školi, pokazalo je, vezano za odnos spola i ovisnosti o internetu, da postoji veći postotak dječaka koji su pokazali znakove ovisnosti i da oni značajno češće koriste Internet nego djevojčice, dok je ukupni postotak učenika koji pokazuju znakove ovisnosti o internetu 20%. Istim istraživanjem je utvrđeno da postoji razlika u korištenju interneta kod učenika iz grada i učenika iz prigradskih sredina, s time da učenici iz grada češće koriste internet (11). Ti su podaci potpuno suprotni od rezultata ovog istraživanja.

Navedeni rezultati su pokazali kako na promatranom uzorku ne postoji značajna ovisnost o internetu, no zbog konzistentnosti rezultata ovog istraživanja s ostalim istraživanjima provedenim na ovu temu, možemo zaključiti kako internet može biti indikator problema u budućnosti. Nezanemariv je podatak iz 2009. godine, kad je Hrvatska brojala oko 130 000 ovisnika između 20 i 30 godina (15).

6. ZAKLJUČAK

U posljednjih nekoliko godina internet nosi titulu jednog od najpopularnijih medija današnjice. Iako sam u radu više iznijela opasnosti ovisnosti o internetu, ne smijemo zanemariti ni sve prednosti koje nam je informatički napredak omogućio, ali ako internet koristimo sa sviješću o njegovim dobrim i lošim stranama. Njime možemo virtualno lako putovati svijetom iz vlastitog doma i prilikom toga istražiti nove krajeve, čari prirode, razgledavati povijesne i kulturne znamenitosti, učiti strane jezike, istražiti nove običaje i upoznati druge narode. Internet možemo nazvati univerzalnim medijem jer ga koristimo u brojne svrhe: za zabavu, druženje s prijateljima sa svih strana svijeta, laku kupovinu, učenje, a uvelike je olakšao i obavljanje poslova jer nam je sve dostupno na ekranu i ostvarivo pomoću jednog klika mišem. Uz pregršt dobrih strana, internet ima i negativan utjecaj kada ga se neodgovorno koristi, kojemu trebamo također posvetiti veliku pozornost te ga na vrijeme prevenirati kako bismo izbjegli posljedice.

Provedenim istraživanjem dobivamo rezultate koji nam ukazuju da ovisnost o internetu kod srednjoškolaca trenutno ne predstavlja značajan javnozdravstveni problem. No, vodimo se činjenicom da će u narednim godinama upotreba internetom rasti u još većoj mjeri, stoga je zadaća sestara prvostupnica osvijestiti djecu i mlade o važnosti njihove odgovornosti pri korištenju ovog medija, kako bi im taj isti medij u njihovom odrastanju bio prijatelj i saveznik. Podaci nas upozoravaju da trebamo posvetiti pažnju ovom fenomenu novog vijeka, uložiti interneta u svakodnevnom životu djece i mladih, stoga trebamo utjecati na djecu i roditelje i posvetiti se njihovom pravovremenom odgoju i obrazovanju kako bi preventivno djelovali. Dakle, naša zadaća nije poticati zabranu korištenja interneta, zadaća nam je odgojiti djecu i mlade da se ponašaju zrelo i odgovorno pri uporabi navedenog medija, i to već od najranije dobi.

7. LITERATURA

1. Internet World Stats. (2016.) Internet Users in the World. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>
2. Anić V, Goldstein I. Rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb: Jutarnji list i Novi Liber. 2007.
3. Stanić I. Ovisnost o internetu, cyber kockanju – kako ih sprječavati. Napredak. 2010; 151(2):214-235. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/82849>
4. Svjetska zdravstvena organizacija. Međunarodna klasifikacija bolesti i srodnih zdravstvenih problema. Deseta revizija. Medicinska naklada Zagreb. 2012, str 277.
5. Duvnjak B. Povezanosti interpersonalne orijentacije (IO) i korištenja interneta kod studenata. Putokazi. 2014. II. (1) 37-74. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://putokazi.eu/wp-content/uploads/2015/03/03PUTOKAZI-broj-3-B.-Duvnjak.pdf>
6. Carević N, Mihalić M, Sklepić M. Ovisnost o internetu među srednjoškolcima. Socijalna politika i socijalni rad. 2. (1), 64-81. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/122474>
7. Robotić P. Zamke virtualnog svijeta: zaštita djece i mladih na internetu i prevencija ovisnosti. Časopis za primijenjene zdravstvene znanosti. 2015; 1 (2), str 81-96. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/162912>
8. Vincek Škvorc M. Zavodljivi svijet interneta – droga 21. stoljeća. Stručni skup Ludbreg 2013. (Posjećeno 26.09.2016.) URL: http://os-ludbreg.skole.hr/upload/os-ludbreg/newsattach/662/Ovisnost_o_internetu.ppt
9. Mandarić V. Novi mediji i rizično ponašanje djece i mladih. Bogoslovska smotra. 2012; 82(1), 131-149. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/79236>
10. Puharić Z, Stašević I, Ropac D, Petričević N, Jurišić I. Istraživanje čimbenika nastanka ovisnosti o internetu. Acta medica Croatica, 2014; 68(4-5), 361-372. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/142198>
11. Smailbegović T, Kokić A. Iskustva korištenja Interneta učenika osnovnih škola u Kantonu Sarajevo (Izvještaj o rezultatima istraživanja). Sarajevo: Porodično

- savjetovalište, 2011. (Posjećeno 08.08.2016) URL: <http://porodicno.ba/wp-content/uploads/2014/03/iskustva-koristenja-interneta-uenika-osnovnih-kola-u-kantonu-sarajevo-.pdf>
12. Radat K, Breitenfeld D, Jovović I, Lesički J, Đura Lj. Hvala ne ovisnosti! o alkoholu, drogi, internetu, kocki i klađenju. Društvo za socijalnu podršku, Zagreb. 2010. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: http://www.drustvo-podrska.hr/wp-content/uploads/2014/06/Hvala_NE_web.pdf
13. Nikodem K, Kudek Mirošević J, Bunjevac Nikodem S. Internet i svakodnevne obaveze djece. Analiza povezanosti korištenja interneta i svakodnevnih obaveza zagrebačkih osnovnoškolaca. Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociologijska istraživanja okoline, 2014; 23(3), 211-236 (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/137657>
14. Hodak Kodžoman I, Velki T, Cakić L. Izloženost djece starije školske dobi elektroničkom nasilju. Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja. 2013; LIX(30), 110-127. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/131971>
15. Miliša Z, Tolić M. Kriza odgoja i ekspanzija suvremenih ovisnosti. Medianali 2010; 4; 135-164. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/65468>
16. Haramija, P. Donosi li internet novo poimanje čovjeka? Osvrt na viđenje čovjeka među sljedbenicima digitalne kulture. Obnovljeni život : časopis za filozofiju i religijske znanosti. 2009; 64.(3.), 363-374. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/41185>
17. Dumičić K, Žmuk B. Karakteristike korisnika interneta u Hrvatskoj i reprezentativnost internetskih anketa. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu 2009; 7 (2): 115-140. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/44432>
18. Zec G. Faktorska struktura instrumenata Online Cognition Scale i predviđanje patološkog korištenja interneta. Diplomski rad. Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za psihologiju. 2005. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/172/>
19. Cash H, Rae DC, Steel HA, Winkler A. Internet Addiction: A brief Summary of Research and Practice. Current Psychiatry Reviews. 2012;8(4):292-298. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3480687/>

20. Jeriček H. Internet i ovisnost o internetu u Sloveniji. Medijska istraživanja. 2002; 8: 85-101. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/23350>
21. Glavak Tkalić R. Znakovi i simptomi zlouporabe sredstva ovisnosti. 2011. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: http://www.skole.hr/dobro-je-znati/odgoj?news_id=5543
22. Radat K, Miljenović A, Breitenfeld D, Jovović I, Hundrić V, Đura LJ. Ovisnost! Što znam o tome. Društvo za socijalnu podršku, Zagreb. 2010. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://www.drustvo-podrska.hr/publikacije/>
23. Bratonja Martinović Lj. Ovisnost o internetu- psihološki poremećaj. 2012. (Posjećeno 08.08.2016) URL: <http://www.novilist.hr/Zivot-i-stil/Zdravlje-ljepota/Zdravlje/Ovisnost-o-internetu-psiholoski-poremecaj>
24. Young KS, Nabuco de Abreu C. Internet addiction, A Handbook and Guide to Evaluation and Treatment. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.; 2011. (Posjećeno 08.08.2016) URL: http://www.ssu.ac.ir/cms/fileadmin/user_upload/Moavenatha/MBehdashti/ravn/pdf/faaliyatha/pptfiles/INTERNET_ADDICTION.pdf
25. Pezo A. Uloga odraslih u zaštiti djece na Internetu. U: Flego M, ur. Pravobranitelj za djecu. Dječja prava i slobodno vrijeme, Zbornik priopćenja s tribina pravobraniteljice za djecu. Zagreb: Pravobranitelj za djecu; 2010 (Posjećeno 08.08.2016.) http://www.dijete.hr/joomdocs/djecja_prava_i_slobodno_vrijeme.pdf
26. Rubeša M. Nasilje na internetu među i nad djecom i mladima. Socijalna politika i socijalni rad, 2014; 2.(1), 150-151 URL: <http://hrcak.srce.hr/122514>
27. Božičević V, Brlas S, Gulin M. Psihologija u zaštiti mentalnog zdravlja. Priručnik za psihološku djelatnost u zaštiti i promicanju mentalnog zdravlja. Grafit Becker, Virovitica, 2012. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: **Pogreška! Referenca hiperveze nije valjana.**
28. Darlon, E.B. (2007). Adolescent Behavior Research Advances. Nova Science Publishers
29. Istraživanje o korištenju interneta, mobitela i drugih tehnologija. Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba [internet] (Posjećeno 08.08.2016.) <http://www.poliklinika-djeca.hr/istrazivanja/istrazivanje-o-koristenju-interneta-mobitela-i-drugih-tehnologija/>

30. Bilić, V., Ljubić, T. Patološko igranje videoigara: uloga spola, samopoštovanja i edukacijske sredine. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja. 2011; 47(2), 1-13. (Posjećeno 08.08.2016.) URL: <http://hrcak.srce.hr/70276>

8. SAŽETAK

OVISNOST O INTERNETU – JESMO LI U OPASNOSTI?

Uvod:

U radu se istražuje ovisnost o internetu kod srednjoškolaca. Prvi dio rada predstavlja neka od istraživanja o tome postoji li uopće ovisnost o internetu, kako je možemo definirati te koji su znakovi i simptomi pomoću kojih bismo mogli prepoznati ovisnost ove vrste i primjereno djelovati.

Cilj istraživanja:

Cilj ovog istraživanja je dobiti podatke o učestalosti korištenja interneta u srednjim školama u Virovitici.

Metode rada:

Ciljana skupina čini uzorak od 588 ispitanika iz srednjih škola s područja Virovitice koji su popunili anonimnu anketu sastavljenu od dva dijela. Prvi dio predstavlja sociodemografske podatke, a drugi dio sadrži ljestvicu ovisnosti prema K. S. Young gdje su ispitanici podijeljeni u tri grupe s obzirom na postignut zbroj bodova iz navedene ljestvice. Na temelju tih pitanja učinjena je deskriptivna analiza, a zatim se statističkim metodama traži razlika između sve tri grupe da bismo vidjeli postoji li neka statistički značajna karakteristika.

Rezultati rada:

Rezultati ispitivanja pokazuju da kod učenika srednjih škola iz Virovitice ovisnost o internetu ne predstavlja značajan javnozdravstveni problem. Rezultati su nešto izraženiji kod srednjoškolaca iz gimnazije nego kod srednjoškolaca iz tehničke škole u kategoriji 20 – 49 bodova. Kao značajan čimbenik utvrđeno je vrijeme, 70,1% ispitanika navode kako povremeno, često ili uvijek ostaju na internetu duže od planiranog. Zanimljivo je kako se povećanjem učestalosti konzumiranja alkohola u određenoj mjeri povećava i ovisnost o internetu.

Zaključak:

S obzirom da na Internetu vrebaju mnoge opasnosti, u svrhu zaštite djece i mladih potrebna je dobra edukacija kako bismo prevenirali ovisnost i zaštitili djecu i mlade od mogućeg štetnog djelovanja interneta.

KLJUČNE RIJEĆI:

Internet, ovisnost o internetu, djeca i mladi

9. ABSTRACT

INTERNET ADDICTION – ARE WE IN DANGER?

Introduction:

This study examines Internet addiction among high school students. The first part of the article presents some of the research on whether there is even Internet addiction, how can we define and that the signs and symptoms in order to identify the dependence of this kind and appropriate act.

Aim research:

The aim of this study is to obtain data on the frequency of Internet use in secondary schools in Virovitica.

Methods:

The target group makes a sample of 588 respondents from secondary schools from Virovitica who completed an anonymous questionnaire which consisted of two parts. The first part presents the socio-demographic data and the second part contains the scale dependence on K. S. Young where respondents were divided into three groups based on the number of credits achieved from that scale. Based on these issues made the descriptive analysis and then using statistical methods requires the difference between the three groups in order to see whether there is a significant feature.

Results:

Test results show that with high school students from Virovitica Internet addiction is not a significant public health problem. The results are somewhat more pronounced in high school high school as opposed to high school students from technical schools in the category of 20 - 49 points. As a significant factor determined time, 70.1% of respondents report that occasionally, often or always remain on the Internet for longer than planned. It is interesting that the increase in the frequency of alcohol consumption to some extent increases and Internet addiction.

Conclusion:

Considering that the Internet lurk many dangers, in order to protect children and young people need a good education to help managed to prevent and protect them from possible adverse effects of the Internet.

KEYWORDS:

Internet, Internet addiction, children and young people

10.PRILOG

Prilog 1. Anketa

Ova anketa dio je istraživanja o **Internet ovisnosti**, u potpunosti je anonimna, a rezultati će se koristiti u svrhu izrade završnog rada na stručnom studiju Sestrinstva u Bjelovaru. Molimo vas da iskreno odgovorite na sva postavljena pitanja. Ispunjavanje ankete traje otprilike 10-tak minuta.

Zahvaljujem na suradnji!

1. Tvoj spol a) M b) Ž

2. Koliko imaš godina? _____ 3. U koju školu ideš?

_____ 4. Razred? _____

5. S kojim uspjehom si završio/la prošli razred? a) ponavljač sam b) 2 c) 3 d) 4 e) 5

6. Živiš u a) gradu b) na selu

7. Tvoji roditelji a) žive zajedno b) ne žive zajedno

8. Tvoja majka je završila a) osnovnu b) srednju c) višu ili visoku školu

9. Tvoj otac je završio a) osnovnu b) srednju c) višu ili visoku školu

10. Da li se baviš nekom slobodnom aktivnosti van škole? a) da b) ne

11. Kojom-ako se baviš sa više njih, zaokruži onu aktivnost koja ti oduzima najviše vremena a) sport b) muzička škola c) strani jezici d) nešto drugo

12. Da li pušiš a) da b) ne c) prestao/la sam

13. Konzumiraš li alkohol a) da, svaki tjedan b) da, svaki mjesec c) ne

14. Jesi li ikada probao/la neku drogu? A) da b) ne

15. Igraš li igre na sreću(loto, bingo, kladionica)? a) svaki dan b) svaki tjedan c)svaki mjesec d) nikada

16. Jesi li do sada imao/la spolni odnos? A) da b)ne

17. Imaš li kod kuće kompjuter? a) da b) ne

	Pitanje	nikada	rijetko	povremeno	učestalo	često	uvijek
1	Koliko često ostanete na internetu duže nego što ste planirali?	0	1	2	3	4	5
2	Koliko često odgađate kućanske poslove kako bi proveli što više vremena na internetu?	0	1	2	3	4	5
3	Koliko često vrijeme provedete radije na internetu nego sa svojim partnerom?	0	1	2	3	4	5
4	Koliko često stvarate nova poznanstva sa drugim korisnicima interneta?	0	1	2	3	4	5
5	Koliko često se drugi ljudi žale na količinu vremena koju provedeš na internetu?	0	1	2	3	4	5
6	Koliko često ocjene i školske obaveze pate (budu lošije) zbog količine vremena provedenog na internetu?	0	1	2	3	4	5
7	Koliko često provjerite e-mail prije nego biste trebali učiniti ono što zbilja morate?	0	1	2	3	4	5
8	Koliko često učinkovitost u školi pati zbog interneta?	0	1	2	3	4	5
9	Koliko često se ponašate tajnovito kad vas netko upita što radite na internetu?	0	1	2	3	4	5
10	Koliko često se izbjegavate suočiti sa stvarnim životom odlazeći na Internet?	0	1	2	3	4	5
11	Koliko se često zapitate (pokušate predvidjeti) kada ćete opet pristupiti internetu?	0	1	2	3	4	5
12	Koliko često osjetite strah da bi život bez interneta mogao biti dosadan, prazan i nesretan?	0	1	2	3	4	5

13	Kolik često lupate prstima, vičete ili se ponašate nervozno jer vas netko smeta dok ste na internetu?	0	1	2	3	4	5
14	Koliko često žrtvujete svoje vrijeme za spavanje kako bi cijelu noć proveli na internetu?	0	1	2	3	4	5
15	Koliko često ste preokupirani internetom iako ste off-line ili zamišljate da ste on-line?	0	1	2	3	4	5
16	Koliko često sami sebe uhvatite govoreći „još samo par minuta“?	0	1	2	3	4	5
17	Koliko često pokušavate smanjiti vrijeme provedeno na internetu te odustanete od te namjere?	0	1	2	3	4	5
18	Koliko često pokušavate sakriti koliko ste vremena proveli na internetu?	0	1	2	3	4	5
19	Koliko često radije odaberete provesti vrijeme on-line nego da izađete van sa društvom?	0	1	2	3	4	5
20	Koliko često se osjećate depresivno, ćudljivo ili nervozno kada ste off-line, što vas prođe kada se priključite na internet?	0	1	2	3	4	5

Prema Odluci Visoke tehničke škole u Bjelovaru, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, elektroničke inačice završnih radova studenata Visoke tehničke škole u Bjelovaru bit će pohranjene i javno dostupne u internetskoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ukoliko ste suglasni da tekst Vašeg završnog rada u cijelosti bude javno objavljen, molimo Vas da to potvrdite potpisom.

Suglasnost za objavljivanje elektroničke inačice završnog rada u javno dostupnom nacionalnom repozitoriju

IVANA METER

(Ime i prezime)

Dajem suglasnost da se radi promicanja otvorenog i slobodnog pristupa znanju i informacijama cjeloviti tekst mojeg završnog rada pohrani u repozitorij Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i time učini javno dostupnim.

Svojim potpisom potvrđujem istovjetnost tiskane i elektroničke inačice završnog rada.

U Bjelovaru, 4.10.2016

Ivana Meter

(potpis studenta/ice)